

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: **Βοήθεια**

2η Τάξη Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών

1ο τεύχος

Επιστημονική Επιτροπή Αξιολόγησης

Συντονιστής/τρια / Αξιολογητής/τρια

Αξιολογητής/τρια

Αξιολογητής/τρια

Τεχνικός Εμπειρογνώμονας

Επικουρικός Εμπειρογνώμονας

Υπεύθυνος/η Διδακτικού Πακέτου για το Ινστιτούτο
Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Γεωργία Ρογάρη
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Ευανθία Πεσματζόγλου
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Βασιλική Σύλβια Δεληγιαννίδου
Εν ενεργεία εκπαιδευτικός

Παναγιώτα Γιαννοπούλου
Πτυχιούχος Πληροφορικής

Ειρήνη Σταυριανού
Πτυχιούχος τεχνολογίας γραφικών τεχνών

Σταυρούλα Βούρβουλη
Σύμβουλος Β' ΙΕΠ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Συγγραφική Ομάδα ΕΚΠΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Σειρά: ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ

Ελληνική Γλώσσα

Οι αξίες μας: Βοήθεια

2η Τάξη Δημοτικού

Τετράδιο Εργασιών
1ο τεύχος

Εταιρεία Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΚΠΑ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή, Αξιολόγηση και Ένταξη διδακτικών βιβλίων στο Μητρώο Διδακτικών Βιβλίων και στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Διδακτικών Βιβλίων» με κωδικό ΟΠΣ 6010165 στο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σπυρίδων Δουκάκης

Πρόεδρος του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Υπεύθυνος Πράξης

Διονύσιος Μουρελάτος

Σύμβουλος Α' του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Αναπληρωτής Υπεύθυνος Πράξης

Στυλιανός Μαυρατζάς

Σύμβουλος Α' του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

«Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης»
και το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή»

Συντελεστές

Επιστημονική υπεύθυνη: Ευγενία Μαγουλά Καθηγήτρια Γλωσσολογίας ΕΚΠΑ

Υπεύθυνος έργου: Νικόλαος Θωμαΐδης Καθηγητής Αναλυτ. Χημείας ΕΚΠΑ, Πρόεδρος ΕΑΔΠΠΑ

Συντονισμός Δημοτικού: Γεωργία Στύλου Δρ. Εφαρμοσμένης γλωσσολογίας ΠΕ70 & Ευγενία Μαγουλά

Συντονισμός 2ης τάξης: Μαριγώ Πασπαλιάρη ΜΑ ΠΕ70

Συγγραφική ομάδα 2ης τάξης: Μαριγώ Πασπαλιάρη, Ευγενία Μαγουλά, Γεωργία Στύλου, Μυρτώ Γιαννάκη ΜΑ ΠΕ70, Όλγα Ξαντινίδου ΜΑ ΠΕ70, Αναστασία Ξυνογαλά ΠΕ70, Μαγδαληνή Παπάζογλου ΠΕ70

Επιμέλεια ύλης Λεξιλογίου: Αγγελική Ευθυμίου Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Κριτική Ανάγνωση: Νεφέλη Γκάτσου Δρ. Γλωσσολογίας

Συμβουλευτική ομάδα σε ειδικά θέματα: Ευγενία Βασιλάκη Αν. Καθηγήτρια Γλωσσολογίας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Χρύσα Κουράκη Δρ. Παιδικής Λογοτεχνίας Επικ. Καθηγήτρια, Αλεξία Ορφανού Δρ. Παιδαγωγικής ΕΔΙΠ ΕΚΠΑ

Εικονογράφηση: Ανδρέας Κιτανίδης

Σχεδιασμός, οπτική επιμέλεια & σελιδοποίηση: Νικολέττα Βασιλείου

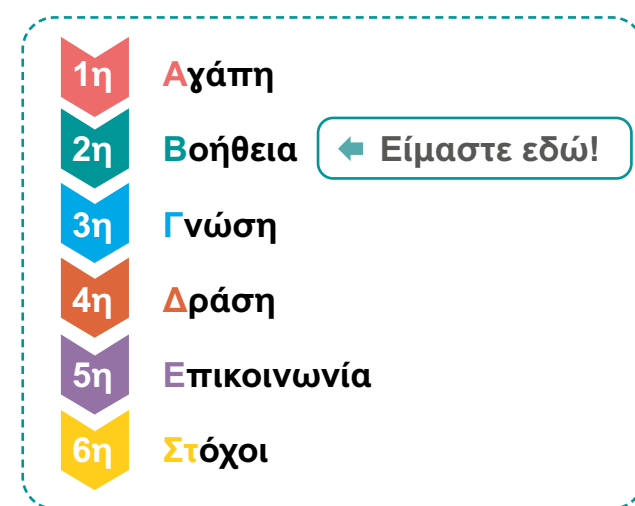
Ηχογραφήσεις: Εργαστήριο Μουσικής, Ακουστικής Τεχνολογίας, Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΕΚΠΑ: Αναστασία Γεωργάκη Καθηγήτρια, Ιωάννης Μαλαφής ΕΔΙΠ, Βίκτωρ Ματέλα ΜΑ

Δημιουργία ειδικών Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων: Μαριγώ Πασπαλιάρη, Μυρτώ Γιαννάκη, Όλγα Ξαντινίδου, Αναστασία Ξυνογαλά, Μαγδαληνή Παπάζογλου

Συντονισμός & Τεχνική Επιμέλεια Ψηφιακών Μαθησιακών Αντικειμένων: Κωνσταντίνος Τσιμπάνης Μηχανικός Πληροφορικής ΕΚΠΑ

Δικαιούχος συγγραφής: ΕΑΔΠΠΑ-Εκδόσεις ΕΚΠΑ

Σειρά **ΕΚΠΑ**ιδευτικά: «Οι αξίες μας»

Περιεχόμενα

1. Καινούρια τάξη - Νέες συνήθειες

1.1 Αρχίζει το σχολείο

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1.2 Συμφωνούμε μεταξύ μας

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1.3 Σχολικές ιστορίες με... τρέλα!

Η Άννα και τα λάθη της

1.4 Επανάληψη

2. Μίλα μου γι' αγάπη

2.1 Ταξίδι στον κόσμο των συναισθημάτων

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

2.2 Οικογένεια και φίλοι, μια μεγάλη αγκαλιά

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

2.3 Μια ιστορία, πολλά συναισθήματα...

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

2.4 Επανάληψη

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3. Δημιουργία και τέχνη

3.1 Παίζω και δημιουργώ...

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3.2 Τόσα πολλά μουσεία!

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3.3 Στα θέατρα και στα μουσεία καλπάζει η φαντασία

3.4 Επανάληψη

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

4. Το σώμα μας - Η δύναμή μας!

4.1 Το πολύχρωμο πιάτο μου

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

4.2 Από την κορφή ως τα νύχια

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

4.3 Στην υγειά μας, παιδιά...

4.4 Επανάληψη

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Σύμβολα

ακουστικό κείμενο

παραγωγή προφορικού λόγου

κατανόηση γραπτού λόγου

συνεργασία σε προφορικό και γραπτό λόγο

κατανόηση προφορικού λόγου

παραγωγή γραπτού λόγου

Λεξικό

σκέφτομαι - ιδέα

παρατηρώ, ενώνω, κυκλώνω

δημιουργική δραστηριότητα

άσκηση ορθογραφίας

1 Καινούρια τάξη - Νέες συνήθειες

1.1 Αρχίζει το σχολείο

- 1 α. Ο Σύλλογος του σχολείου οργανώνει απογευματινές δραστηριότητες. Διαβάζουμε την ανακοίνωση.

Αναζητώ στο Λεξικό τη λέξη «**ανακοίνωση**». Ποιες πληροφορίες δίνει το Λεξικό; Με ποιες άλλες λέξεις συνδέεται;

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Αγαπητά μας παιδιά,
Σας ενημερώνουμε ότι φέτος θα δημιουργηθεί μια θεατρική ομάδα στο σχολείο μας.
Ελάτε να παίξουμε θέατρο, να τραγουδήσουμε και να χορέψουμε!
Σας περιμένουμε **κάθε Πέμπτη** απόγευμα **6:00-8:00**, στην Αίθουσα Εκδηλώσεων του σχολείου.

Ο Σύλλογος Γονέων

- β. Συμπληρώνουμε τον πίνακα.

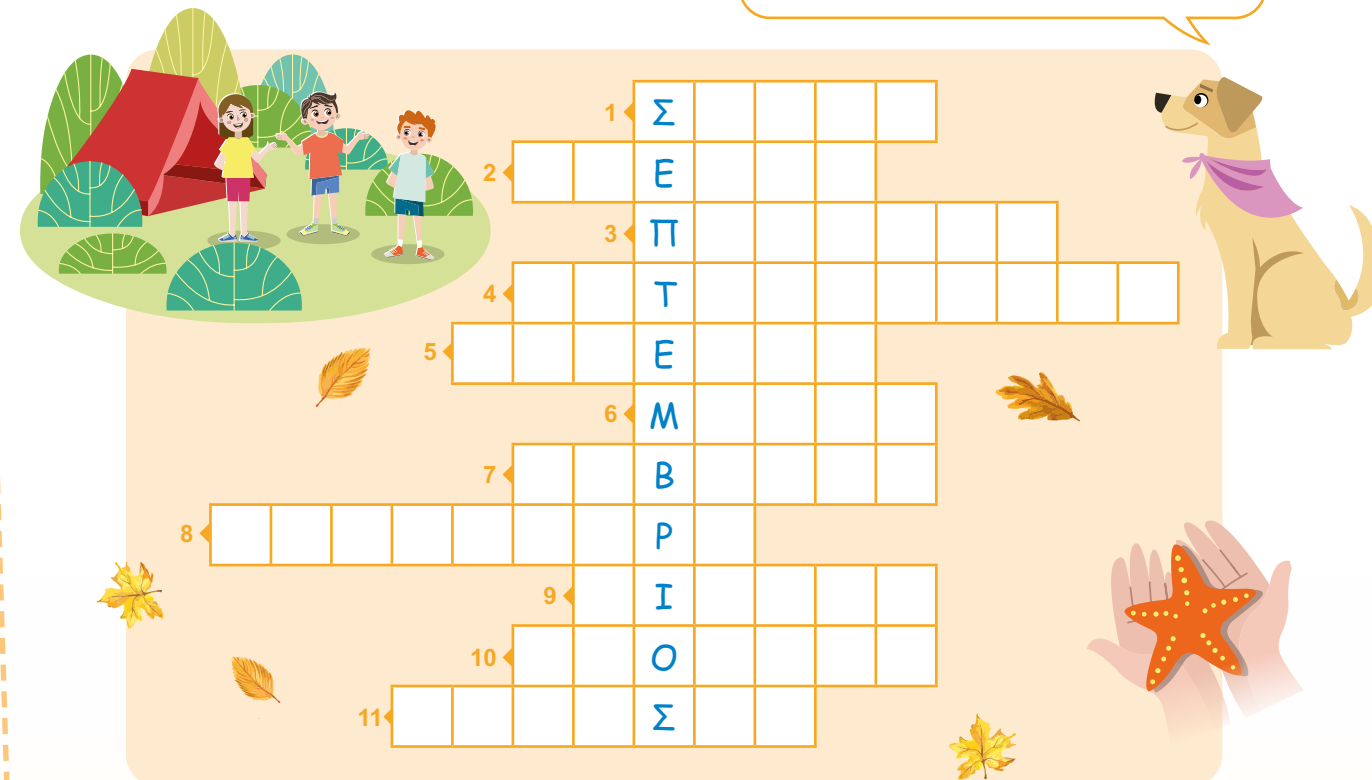
1. Για ποιους είναι η ανακοίνωση;	
2. Τι θα γίνει;	
3. Πότε;	
4. Πού;	
5. Ποιος κάνει την ανακοίνωση;	

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 2 Συμπληρώνουμε.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ! Ο μήνας που ανοίγουν τα σχολεία! Παιδιά, ελάτε να λύσουμε μαζί τη μεσοστιχίδα.

1. Σε αυτό το νησί πήγε η Ελπίδα.
2. Ο παππούς έψηνε _____ ψάρια.
3. Η _____ χαρά είναι πάλι γεμάτη.
4. Ο Φίλιππος πήγε δύο εβδομάδες _____.
5. Τον βρήκε η Ελπίδα στην παραλία.
6. Ο φίλος του Φίλιππου, ο _____ έφυγε για το χωριό.
7. Πριν την Κυριακή, είναι το _____.
8. Η εποχή που πέφτουν τα φύλλα των δέντρων.
9. Η Ελπίδα γνώρισε δύο νέους _____.
10. Τα _____ άνοιξαν και πάλι!
11. Πρωί και απόγευμα τα παιδιά πήγαιναν στη _____.

3 Γράφουμε τις μέρες της εβδομάδας.

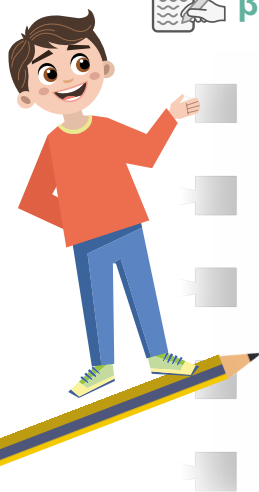
Δατερούε → _____ Περυκαήσα → _____
 Τηρτί → _____ Σοταββά → _____
 Τάτρητε → _____ Κιαρήκυ → _____
 Πημπτέ → _____

4 α. Στο Κείμενο 3 «Είστε έτοιμοι» κυκλώνουμε με κόκκινο τα σχολικά είδη και με πράσινο τα χρώματά τους. Συμπληρώνουμε.

χρώμα	σχολικά είδη
κόκκινη	τσάντα

β. Γράφουμε τι έχει ο Φίλιππος.

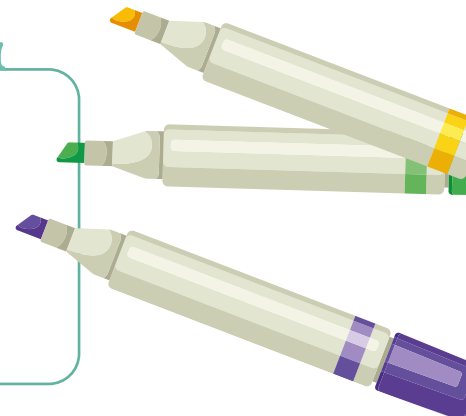
γ. Αντιστοιχίζω

Επίθετα

1. χρωματιστοί β
2. μεγάλες
3. καινούριο
4. περσινή

Ουσιαστικά

- α. τετράδιο
- β. μαρκαδόροι
- γ. τσάντα
- δ. αίθουσες

5 Περιγράφουμε την τσάντα μας

είναι | έχει | λουράκια | ροδάκια | θήκες | χρώματα | σχέδια

.....

.....

.....

6 Συμπληρώνουμε τις λέξεις της οικογένειας «σχολείο».

σχολάω | σχόλασμα | σχολή | σχολικός -ή -ό

1. Ούμα, τι ώρα _____ κάθε μέρα;
2. Σε ποια _____ σπουδάζει ο ξάδερφος του Ίωνα;
3. Μετά το _____, θα πάω στο σπίτι της γιαγιάς.
4. Η νέα _____ χρονιά μόλις άρχισε!

Αναζητώ τη λέξη «σχολάω» στο Λεξικό. Πόσες σημασίες βρίσκω; Ποια ταιριάζει εδώ;

7 Αντιστοιχίζουμε τις λέξεις και συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

1. σχολικός
2. σχολική
3. σχολικοί
4. σχολικά
5. σχολικό

- α. τάξη
- β. κήπος
- γ. λεωφορείο
- δ. τροχονόμοι
- ε. βιβλία

1. Κρατάμε καθαρή την _____.
2. Φέτος θα φυτέψουμε λάχανα και μαρούλια στον _____.
3. Τα νέα _____ είναι υπέροχα!
4. Οι _____ κρατούν πινακίδα STOP.
5. Το _____ έχει κίτρινο χρώμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΡΗΜΑ

«είμαι»

Ενικός 😊	Πληθυντικός 😊😊+
είμαι	είμαστε
είσαι	είστε/είσαστε
είναι	είναι

8 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

Ενικός 😊	Πληθυντικός 😊😊+
1. Εγώ _____ μαθητής.	4. Εμείς _____ μαθητές.
2. Εσύ _____ κουρασμένη.	5. Εσείς _____ κουρασμένες.
3. Αυτή _____ αθλήτρια.	6. Αυτές _____ αθλήτριες.

«έχω»

Ενικός 😊	Πληθυντικός 😊😊+
έχω	έχουμε
έχεις	έχετε
έχει	έχουν

9 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

1. Εγώ _____ δύο μολύβια.	4. Εμείς _____ δύο μολύβια.
2. Εσύ _____ αδέρφια;.	5. Εσείς _____ αδέρφια;
3. Αυτός _____ πυρετό.	6. Αυτοί _____ πυρετό.

10 Μιλάμε για τον εαυτό μας. Χρησιμοποιούμε τα ρήματα «έχω» και «είμαι».

Είμαι η Μαίρη. Έχω μια μικρή αδερφή.

Έχω καστανά μαλλιά και είμαι επτά χρονών.

11 α. Βρίσκουμε τους τύπους του «είμαι» και «έχω».

Ε	Ι	Σ	Α	Ι	Ι	Μ	Ε
Ε	Χ	Ε	Ι	Α	Σ	Κ	Ι
Χ	Σ	Ε	Ι	Ν	Α	Ι	Σ
Ε	Ι	Ι	Ρ	Ζ	Η	Υ	Τ
Τ	Ε	Ι	Μ	Α	Σ	Τ	Ε
Ε	Χ	Ο	Υ	Ν	Ω	Χ	Ε
Δ	Η	Μ	Υ	Ο	Β	Ε	Σ
Κ	Ε	Χ	Ο	Υ	Μ	Ε	Ο

β. Συμπληρώνουμε με τα ρήματα του κρυπτόλεξου.

1. Η Ελπίδα _____ μαθήτρια της Β' Δημοτικού.
2. Ο Φίλιππος, ο Άχμεντ κι εγώ _____ πολύ χαρούμενοι που άρχισε το σχολείο.
3. Εσύ _____ χαρούμενος που άρχισε το σχολείο;
4. Η Ούμα _____ πολύ χρόνο για παιχνίδι.
5. Τα παιδιά _____ καινούρια μολύβια.
6. Εμείς _____ δάσκαλο στη Β' τάξη.

12 α. Φτιάχνουμε 3 προτάσεις με το ρήμα «είμαι».

Γαβ, γαβ

Ελπίδα | Ίωνας | Ούμα | φίλοι
σχολείο | εμείς | μαθήτρια | Ίνα | σκύλος

1. _____
2. _____
3. _____

β. Φτιάχνουμε προτάσεις με το ρήμα «έχω».

Φίλιππος | εσείς | παιδιά | μαμά | κασετίνα
καινούρια | τσάντα | πονοκέφαλο | πολλά μαθήματα

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

13 Η οικογένεια της λέξης «μαθαίνω»

«Ο Πέτρος είναι ο καινούριος **μαθητής** και το αγαπημένο του **μάθημα** είναι τα **Μαθηματικά**.»

Παρατηρούμε τις λέξεις με τα σκούρα γράμματα. Κυκλώνουμε το όμοιο μέρος τους.

Το όμοιο μέρος είναι: _____

Διαβάζουμε τις προτάσεις και συμπληρώνουμε τις λέξεις.

Μαθη- | μάθη- | μαθή- | μαθη- | μαθ-

1. Οι **μαθη**τές και οι _____ τριες παίζουν στην αυλή του σχολείου.
2. Ο συμ _____ τής μου, ο Φίλιππος, μένει κοντά στην παιδική χαρά.
3. Τα παιδιά της Β΄ τάξης θα ζωγραφίσουν το εξώφυλλο της _____ τικής εφημερίδας.
4. Το αγαπημένο _____ μα του Πέτρου είναι τα _____ ματικά.
5. Στη Μουσική _____ αίνουμε καινούρια τραγούδια.

«Ανεβαίνουμε και κατεβαίνουμε με προσοχή τις σκάλες». Τα ρήματα αυτά είναι **αντίθετα**.

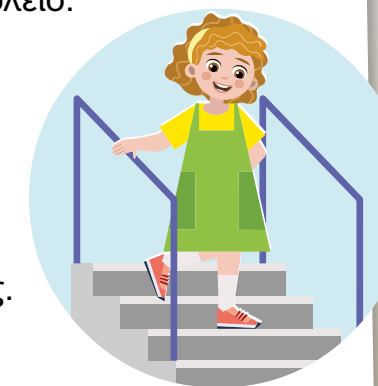
14 Αντίθετα ρήματα

Συμπληρώνουμε με τα αντίθετα ρήματα.

μπαίνω | αρχίζω | κατεβαίνω | πηδώ | φεύγω

1. Το πρωί **ερχόμαστε** στο σχολείο.
Το μεσημέρι _____ από το σχολείο.
2. **Ανεβαίνουμε** προσεκτικά τις σκάλες.
_____ προσεκτικά τις σκάλες.
3. **Βγαίνουμε** από την τάξη περπατώντας.
_____ στην τάξη περπατώντας.
4. **Τελειώνουμε** τη μελέτη γρήγορα.
_____ τη μελέτη γρήγορα.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

15 Ενώνουμε το ρήμα με το συμπλήρωμα.. Βρίσκουμε τους κανόνες του σχολείου μας.

Ρήματα

- 1. παίζουμε
- 2. τρώμε
- 3. φροντίζουμε
- 4. ζωγραφίζουμε
- 5. πλένουμε

Συμπλήρωμα

- α. το κολατσιό μας
- β. στο διάλειμμα
- γ. με τα πινέλα μας
- δ. τα χέρια μας
- ε. την τάξη μας

Γράφουμε εδώ τους κανόνες που σχηματίστηκαν.

- 1. Παίζουμε στο διάλειμμα.
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____

16 Τι λέει ο Πέτρος στον μπαμπά του για την πρώτη μέρα στο καινούριο σχολείο;

Μπαμπά, σήμερα γνώρισα _____.

Στην αρχή, ήμουν _____.

Μετά, στο διάλειμμα παίξαμε _____.

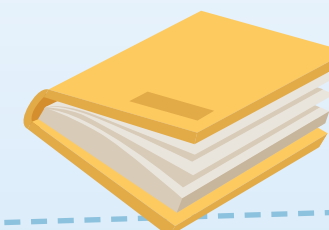
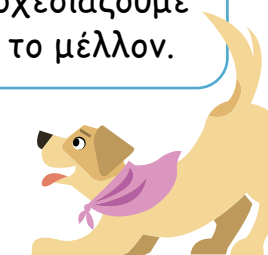
Τώρα νιώθω _____.

17 Παρόν ή Μέλλον; Κυκλώνουμε αυτό που ταιριάζει.

Χρησιμοποιούμε το **θα** όταν σχεδιάζουμε κάτι για το μέλλον.

- 1. Το πρωί ο δάσκαλος **γράφει** / **θα γράφει** την ημερομηνία στον πίνακα.
- 2. Όλη τη φετινή χρονιά η Ούμα **πηγαίνει** / **θα πηγαίνει** στο κολυμβητήριο.
- 3. Από Δευτέρα **παίζουμε** / **θα παίζουμε** ομαδικά παιχνίδια στα διαλείμματα;
- 4. Όταν θα τελειώνω το σχολείο, **αρχίζω** / **θα αρχίζω** γρήγορα το διάβασμα!
- 5. Την επόμενη Κυριακή **κάνω** / **θα κάνω** ποδήλατο στο πάρκο της γειτονιάς.
- 6. Συνήθως πριν κοιμηθώ, **διαβάζω** / **θα διαβάζω** το αγαπημένο μου βιβλίο.

Η Άννα και τα λάθη της

18 Μικρές ποιήτριες - μικροί ποιητές

α. Συμπληρώνουμε τα κενά με τις λέξεις, ώστε να έχουμε ομοιοκαταληξία. Δίνουμε τίτλο σε κάθε ποίημα.

γελά | πηδά | θέλει | κουνέλι

Τίτλος:

Ο Φρίξος το _____
 βλέπει καρότα και _____.
 Όλα δικά του πώς τα _____,
 στον ουρανό ψηλά _____!

πρώτα | χόρτα | θησαυρός | κηπουρός

Τίτλος:

Μαρούλια, λάχανα και _____
 είναι, αλήθεια, _____!
 Με ποια να ξεκινήσω _____;
 - μην τάχα κάνω λάθος - και με δει ο _____!

β. Βρίσκουμε δύο λέξεις που τελειώνουν το ίδιο και γράφουμε δύο στίχους.

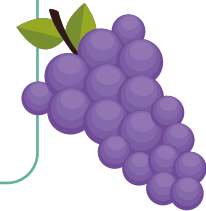
λεμόνι | τραγούδι | πεπόνι | λουλούδι | σακούλι | νερό |
 μαρούλι | φέτα | βουνό | πέτα

Ενώνουμε τα δίστιχα για να φτιάξουμε το ποίημα της τάξης.
 Το διασκεδάζουμε!

19 Τα μπερδέματα συνεχίζονται! Αντιστοιχίζουμε τις ερωτήσεις της δασκάλας με τις απαντήσεις των παιδιών.

1. Παιδιά, γιατί λέγεται έτσι το κουνουπίδι;
2. Μήπως ξέρετε τι είναι τα ροδάκινα;
3. Ποιο φρούτο μοιράζονται οι φίλοι;
4. Πού φυτρώνουν τα δαμάσκηνα;

- α. Είναι οχήματα με ρόδες στην Κίνα.
- β. Επειδή το τσίμπησε ένα κουνούπι!
- γ. Μέσα στη σκηνή, κυρία!
- δ. Μα, το σταφύλι φυσικά!

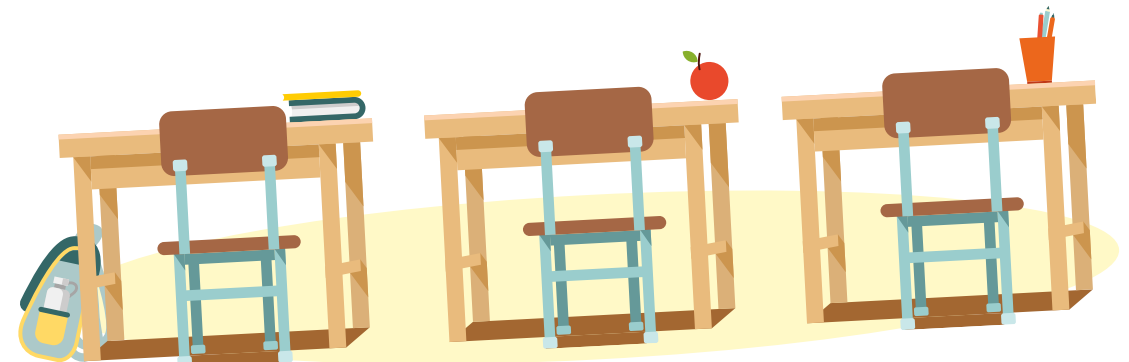
20 Πετάει, πετάει το σχολείο

α. Αν είχες ένα μαγικό ραβδί, τι θα άλλαζες στο σχολείο σου;

1. Θα έκανα τη βιβλιοθήκη της τάξης _____

2. Θα έκανα τον πίνακα της τάξης _____

3. Θα έκανα τα θρανία _____

β. Στο κρυπτόλεξο βρίσκουμε 5 λέξεις για το σχολείο και 4 λέξεις που έχουν σχέση με τη φύση.

Λ	Α	Λ	Φ	Α	Β	Η	Τ	Α	Γ	Π
Ο	Δ	Ι	Α	Λ	Ε	Ι	Μ	Μ	Α	Ο
Υ	Ζ	Ω	Γ	Ρ	Α	Φ	Ι	Κ	Η	Σ
Λ	Δ	Ρ	Χ	Α	Β	Τ	Ξ	Θ	Π	Λ
Ο	Ζ	Ε	Υ	Φ	Ι	Ε	Μ	Κ	Λ	Ι
Υ	Ο	Ρ	Θ	Ο	Γ	Ρ	Α	Φ	Ι	Α
Δ	Ρ	Σ	Ο	Υ	Ρ	Α	Ν	Ο	Σ	Ω
Ι	Π	Ε	Τ	Α	Λ	Ο	Υ	Δ	Ε	Σ
Α	Α	Ρ	Ι	Θ	Μ	Η	Τ	Ι	Κ	Η

γ. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με πεζά γράμματα.

1. Στο διάλειμμα παίζουμε κρυφτό με τους φίλους μας.
2. Ο _____ ήταν γεμάτος σύννεφα το απόγευμα.
3. Τα πουλιά έχουν δυνατά _____, για να πετούν ψηλά.
4. Στην ώρα της _____ έφτιαξα έναν μεγάλο ήλιο με ακτίνες.
5. Πέρσι έμαθα ένα τραγούδι για την _____.
6. Στην _____ μετρήσαμε πόσα μήλα έχει το καλάθι.

Ρήματα

21 α. Συμπληρώνουμε τα κενά με το ρήμα «έχω».

1. - Τι _____ μέσα στην τσάντα σου;
- _____ τα βιβλία και τετράδιά μου.
2. Εγώ και ο Γιώργος _____ καινούρια κασετίνα.
3. Εσείς _____ την περσινή σας τσάντα;
4. Όλα τα παιδιά _____ μολύβια, γόμα και ψαλίδι.
5. Ο δάσκαλος _____ πολλούς μαρκαδόρους για τον πίνακα.

β. Συμπληρώνουμε το σωστό τύπο του ρήματος.

1. Ο Φίλιππος και η Αλίνα _____ μεγάλη χαρά επειδή θα πάνε στο γήπεδο για μπάσκετ.
α έχει **β** έχουν **γ** έχουμε
2. Τι _____ και είσαι τόσο στεναχωρημένος;
α έχει **β** έχεις **γ** έχω
3. Ευτυχώς, εμείς δεν _____ πολλά μαθήματα.
α έχουν **β** έχω **γ** έχουμε
4. Ο μικρός Νικόλας _____ αστείος.
α είσαι **β** είμαι **γ** είναι
5. Όλοι εμείς _____ φίλοι.
α είστε **β** είναι **γ** είμαστε
6. Εσείς _____ χαρούμενοι που άρχισε το σχολείο;
α είμαστε **β** είσαι **γ** είστε

γ. Στις παρακάτω προτάσεις συμπληρώνουμε τις καταλήξεις:

1. Στο διάλειμμα παίζου _____ όμορφα στην αυλή.
2. Ο Πέτρος μαθαίν _____ Αγγλικά.
3. Η Ούμα και η Ελπίδα ζωγραφίζ _____.
4. Εσύ τρέχ _____ πιο γρήγορα από όλα τα παιδιά στην τάξη.
5. Εσείς γράφ _____ μεγάλα κείμενα.
6. Εγώ διαβάζ _____ τα μαθήματά μου με χαρά.

22 Γράφουμε την πρόταση με πεζά γράμματα και τονίζω:

ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ, ΗΡΘΕ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΚΑΙ ΑΡΧΙΣΑΝ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.

23 Σχηματίζουμε προτάσεις με τις λέξεις.

τάξη | δεύτερη | εγώ | φέτος | πηγαίνω | στη

βιβλία | αρέσουν | καινούρια | μου | τα | πολύ

24 Γράφουμε την προηγούμενη και την επόμενη ημέρα:

Προηγούμενη		Επόμενη
	Τρίτη	
	Πέμπτη	
	Σάββατο	
	Δευτέρα	

25 Διαγράφουμε αυτό που δεν ταιριάζει.

1. Κάθε **Σεπτέμβρη** / ~~Αύγουστο~~ ανοίγουν τα σχολεία.
2. Ο **Φεβρουάριος** / **Δεκέμβριος** είναι ο τελευταίος μήνας του χρόνου.
3. Την πρώτη μέρα του **Μαρτίου** / **Μαΐου** φτιάχνουμε στεφάνια με λουλούδια.
4. Τον **Ιούλιο** / **Απρίλιο** είναι οι καλοκαιρινές διακοπές.

26 Διαβάζουμε και συμπληρώνουμε.

1. η αυλ__	5. η ξ__στρα	9. το πρόγρα__α
2. ξεκούρασ__	6. το φαγ__τό	10. η συ__αθήτρια
3. οι μαρκαδόρ__	7. το μάθ__μα	11. το π__χνίδι
4. το κολύμπ__	8. το μολ__βι	12. το κουδ__νι

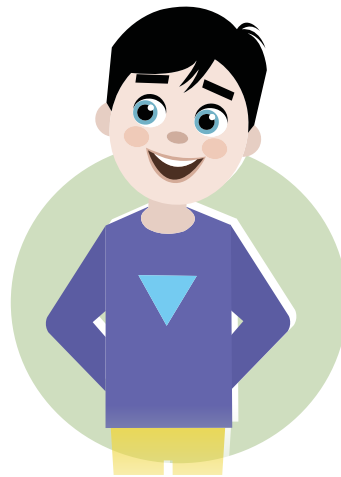

2.1 Ταξίδι στον κόσμο των συναισθημάτων

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1 α. Κυκλώνουμε το ίδιο μέρος.

1. αγάπη | αγαπώ | αγαπημένος
2. θυμός | θυμώνω | θυμωμένος
3. λύπη | λυπάμαι | λυπημένος
4. χαίρομαι | χαιρετώ | χαιρετισμός
5. χαρά | χαρούμενος | χαρωπός

β. Γράφουμε προτάσεις με δύο ρήματα.

γ. Σε ζευγάρια μιλάμε για τα συναισθήματα.

1. Πότε είσαι χαρούμενη;
2. Πότε είσαι λυπημένος;
3. Πότε νιώθεις θυμό;

2 Διαλέγουμε ένα επίθετο και ένα συναίσθημα από τα αστεράκια για να συμπληρώσουμε τις παρακάτω προτάσεις. Σκεφτόμαστε πόσο πολύ ή λίγο νιώθουμε ένα συναίσθημα!

μεγάλος -η -ο
 μικρός -ή -ό
 πολύς -ή -ύ
 λίγος -η -ο
 ξαφνικός -ή -ό
 αληθινός -ή -ό

χαρά
 λύπη
 φόβος
 ντροπή
 ενθουσιασμός
 ηρεμία
 αγάπη

1. Όταν είμαι με τους φίλους μου, νιώθω μεγάλη χαρά.
2. Σε ένα σκοτεινό δωμάτιο νιώθω _____.
3. Όταν άκουσα τους κεραυνούς, ένιωσα _____.
4. Όταν είμαι στη θάλασσα, αισθάνομαι _____.
5. Όταν έμαθα να κάνω ποδήλατο, ένιωσα _____.
6. Όποτε χάνω ένα παιχνίδι, νιώθω _____.
7. Όταν δεν έχω κάνει τις υποχρεώσεις μου, νιώθω _____.

3 Παίζουμε Λεξόκουτο;

1 Γράφουμε σε πολύχρωμα χαρτόνια κάθε ζευγάρι λέξεων της άσκησης 4 από τρεις φορές.

2 Βάζουμε όλα τα χαρτόνια σε ένα κουτί και γράφουμε απ' έξω: «**Το κουτί των συναισθημάτων**».

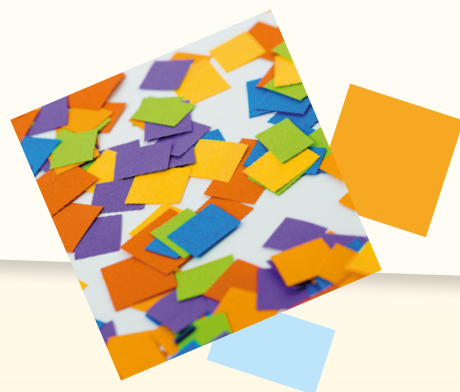
3 Καθόμαστε όλοι σε κύκλο.

4 Τραβάμε μία κάρτα ο καθένας και λέμε μία πρόταση με κάθε λέξη.
π.χ. *Χαίρομαι όταν έχω γενέθλια.*, *Νιώθω χαρά γιατί θα πάρω πολλά δώρα.*

5 Γράφουμε τις προτάσεις μας στον πίνακα.

6 Ζωγραφίζουμε προσωπάκια με τα συναισθήματα που περιγράψαμε.

7 Το παιχνίδι συνεχίζεται.

Ποια ρήματα είναι πιο εύκολα; Ποια μας δυσκόλεψαν;

Να το πινακάκι!

	Προτάσεις	Ζωγραφίζω το συναίσθημα.
1. Ρήμα		
2. Ουσιαστικό		
1. Ρήμα		
2. Ουσιαστικό		

4 Μαθαίνω να γράφω σωστά τις λέξεις των συναισθημάτων:

- η αγάπη - αγαπώ
- ο θαυμασμός - θαυμάζω
- η χαρά - χαίρομαι
- ο θυμός - θυμώνω
- η λύπη - λυπάμαι
- ο φόβος - φοβάμαι

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Νιώθω και αισθάνομαι: οι φωνές του ρήματος

Κάθε ρήμα έχει ΚΑΤΑΛΗΞΗ.

εγώ πλένω / εγώ πλένομαι

Ενεργητική φωνή Παθητική φωνή.

Παρόν

Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
νιώθ-ω	αισθάν-ομαι
νιώθ-εις	αισθάν-εσαι
νιώθ-ει	αισθάν-εται
νιώθ-ουμε	αισθαν-όμαστε
νιώθ-ετε	αισθάν-εστε
νιώθ-ουν	αισθάν-ονται

5 Σχηματίζω δύο προτάσεις με τα ρήματα και λέξεις από το πλαίσιο.

αυτή τη βδομάδα | μεγάλη | σήμερα | τα παιδιά
εμείς | χαρά | φόβο | λίγο

νιώθω

αισθάνομαι

6 Συμπληρώνω τις καταλήξεις.

1. Ο Πέτρος βαρι_____ όταν βρέχει.
2. Εγώ δεν ντρέπ_____ να ζητήσω βοήθεια, όταν με δυσκολεύει κάποια άσκηση.
3. Εσείς χαίρ_____ όταν παίρνετε δώρα.
4. Ο Ίωνας και ο Φίλιππος ενθουσιάζ_____ όταν παίζουν στο σκοτάδι.
5. Εμείς στενοχωρι_____ όταν χάνουμε τη γυμναστική.

7 Σχηματίζω τον σωστό τύπο και προσέχω πώς γράφεται η κατάληξη.

Θυμάμαι τον κανόνα!!
εγώ νιώθω → εσείς νιώθετε
εγώ αισθάνομαι → αυτός αισθάνεται

1. Η Αλίνα _____ (ντρέπομαι) να τραγουδήσει, αν και έχει ωραία φωνή.
2. Εσείς _____, (θυμώνω) όταν χάνετε στο παιχνίδι.
3. Εσείς _____ (απολαμβάνω) το κολατσιό σας στο διάλειμμα.
4. Η Ούμα _____ (εκνευρίζομαι), όταν χάνει το μολύβι της.
5. Το γατάκι του Φίλιππου _____ (φοβάμαι) τους κεραυνούς.
6. Εσείς _____ (αγαπώ) τον δάσκαλό σας.

8 Συμπληρώνω τις καταλήξεις των ρημάτων και μετά αντιστοιχίζω με αυτό που ταιριάζει:

μαι | ω | ται | σαι | ει | τε

1. Εγώ δεν ζηλεύω ☐	α. με τον αδερφό του
2. Εγώ στενοχωριέμαι ☐	β. όταν σας λένε ψέματα
3. Ο Ίωνας νευριάζει ☐	γ. τους φίλους μου
4. Η Ούμα χαίρει ☐	δ. για το δώρο της
5. Εσείς θυμώνετε ☐	ε. που φεύγεις
6. Εσύ απογοητεύεσαι ☐	ζ. όταν κάνεις λάθη

9 Χωρίζω τα ρήματα σε δύο κατηγορίες με βάση την κατάληξη.

θυμώνω | αγαπώ | βαριέμαι | λυπάμαι | απολαμβάνω
χαίρομαι | απογοητεύομαι | θαυμάζω

Ρήματα σε -ω (Ενεργητική φωνή)	Ρήματα σε -μαι (Παθητική φωνή)

1. Αγαπάω και Βοηθάω!

10 α. Στο κείμενο «Είμαστε μια οικογένεια» το λυκάκι λέει:
«...όλοι οι δικοί μου που μ' αγαπούν και με βοηθούν...»

➤ Βλέπουμε πώς κλίνεται το ρήμα αγαπάω/αγαπώ.
Με τον ίδιο τρόπο κλίνουμε το ρήμα βοηθάω/ώ

εγώ	αγαπάω / αγαπώ
εσύ	αγαπάς
αυτός, -ή, -ό	αγαπάει / αγαπά
εμείς	αγαπάμε
εσείς	αγαπάτε
αυτοί, -ές, τά	αγαπούν / αγαπάνε

εγώ	βοηθάω / βοηθώ
εσύ	_____
αυτός - αυτή - αυτό	_____
εμείς	_____
εσείς	_____
αυτοί - αυτές - αυτά	_____

β. Συμπληρώνω τι είπε το λυκάκι για την οικογένειά του στον Έλφι:

Η οικογένειά μου με α _____ και με β _____
σε κάθε δυσκολία. Ζούμε όλοι _____ : ο μπ _____,
η μ _____, τα α _____ μου, η γ _____,
ο π _____ οι θεί _____ και τα ξ _____ μου.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

11 Λέξεις για την οικογένεια

α. Συγκεντρώνουμε λέξεις για την οικογένεια από τα κείμενα 5 και 6 του ΒΜ. Προσθέτουμε δικές μας λέξεις.

Πρόσωπα	Συναισθήματα και χαρακτηριστικά:
μητέρα,	βοήθεια,

12 Βρίσκουμε λέξεις για την οικογένεια στο κρυπτόλεξο.

Μ	Π	Α	Μ	Π	Α	Σ	Π	Τ	Υ	Ζ
Α	Α	Ν	Η	Ω	Δ	Κ	Ρ	Κ	Γ	Ι
Γ	Π	Ξ	Τ	Β	Ε	Γ	Γ	Ο	Ν	Η
Ε	Π	Π	Ε	Δ	Ρ	Λ	Σ	Ι	Θ	Μ
Η	Ο	Σ	Ρ	Ζ	Φ	Ν	Ω	Η	Ε	Ο
Ι	Υ	Υ	Α	Θ	Ι	Ο	Φ	Δ	Ι	Ξ
Λ	Σ	Χ	Γ	Ι	Α	Γ	Ι	Α	Ο	Ρ
Ξ	Α	Δ	Ε	Ρ	Φ	Ο	Σ	Κ	Σ	Ω

ΜΠΑΜΠΑΣ
ΜΗΤΕΡΑ
ΘΕΙΟΣ
ΠΑΠΠΟΥΣ
ΕΓΓΟΝΗ
ΓΙΑΓΙΑ
ΑΔΕΡΦΙΑ
ΞΑΔΕΡΦΟΣ

13 Γράφω για τα πρόσωπα της δικής μου οικογένειας και για την αγαπημένη μας συνήθεια.

Η οικογένειά μου είμαστε _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

2. Σημεία στίξης

14 Διαβάζουμε δυνατά τις παρακάτω προτάσεις. Αλλάζουμε τη φωνή μας ανάλογα με το σημείο στίξης στο τέλος της πρότασης.

1. Ο Φίλιππος ήρθε σήμερα στο σχολείο.
2. Ο Φίλιππος ήρθε σήμερα στο σχολείο;
3. Ο Φίλιππος ήρθε σήμερα στο σχολείο!
4. Ο Φίλιππος, ο Ίωνας, η Ελπίδα, ο Μάρκος δεν ήρθαν στο σχολείο σήμερα.

15 Βρίσκω στο κρυπτόλεξο τα ονόματα των σημείων στίξης. Τα αντιγράφω με πεζά γράμματα.

ΤΕΛΕΙΑ ΚΟΜΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΟ ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΟ

Ε	Ρ	Ω	Τ	Η	Μ	Α	Τ	Ι	Κ	Ο
Α	Κ	Ε	Π	Α	Ψ	Ο	Η	Γ	Ο	Π
Ι	Γ	Υ	Η	Ν	Χ	Υ	Κ	Ζ	Μ	Δ
Τ	Ε	Λ	Ε	Ι	Α	Α	Τ	Ι	Μ	Ε
Ε	Β	Χ	Ο	Υ	Ν	Τ	Α	Λ	Α	Μ
Θ	Α	Υ	Μ	Α	Σ	Τ	Ι	Κ	Ο	Ω

.	
,	
;	
!	

16 Ας παίξουμε ένα παιχνίδι!

Ποιο σημείο στίξης ταιριάζει;

- 1 Χωριζόμαστε σε ομάδες των 4 παιδιών.
- 2 Η δασκάλα ή ο δάσκαλος μοιράζει σε κάθε ομάδα ένα πακέτο με 4 καρτελάκια, ένα για κάθε σημείο στίξης. Κάθε παιδί της ομάδας παίρνει ένα σημείο στίξης.
- 3 Η δασκάλα προβάλλει μια ιστορία στον πίνακα, χωρίς σημεία στίξης. Διαβάζει το κείμενο. Σταματά κάθε φορά που χρειάζεται να μπει ένα σημείο στίξης.
- 4 Τότε κάθε ομάδα σηκώνει το καρτελάκι που ταιριάζει. Αποφασίζουν ποιο σημείο στίξης είναι το σωστό.
- 5 Κάθε ομάδα που διάλεξε σωστό καρτελάκι παίρνει 1 πόντο. Διακρίνονται οι ομάδες με τους περισσότερους πόντους!

Καλή επιτυχία!

17 Διαβάζουμε τις προτάσεις. Έχουν ένα νόημα αόριστο και όχι συγκεκριμένο. Θέλω να τις κάνω συγκεκριμένες. Παρατηρώ το παράδειγμα.

- α. Ένας κύριος χτύπησε την πόρτα. (δεν ξέρουμε ποιος)
Ο κύριος Γιώργος χτύπησε την πόρτα. (ξέρουμε ποιος)
- β. Ένα παλιό σπίτι βρίσκεται στη μέση ενός κήπου.
Το παλιό σπίτι του παππού βρίσκεται στη μέση του κήπου.
1. Ένα συναίσθημα με κάνει να γελάω.

 2. Μια πεταλούδα κάθισε σε ένα λουλούδι.

 3. Βλέπω έναν συμμαθητή μου να έρχεται κοντά μου.

Μελετούμε τον πίνακα

Ποια άρθρα ακούγονται το ίδιο αλλά γράφονται διαφορετικά; Βρίσκω τα τρία ζευγάρια.

1. τον κήπο - των _____
2. _____ - _____
3. _____ - _____

Οριστικό άρθρο

Ενικός αριθμός			
Ονομαστική	ο κήπος	η οικογένεια	το παραμύθι
Γενική	του κήπου	της οικογένειας	του παραμυθιού
Αιτιατική	τον κήπο	την οικογένεια	το παραμύθι

Πληθυντικός αριθμός			
Ονομαστική	οι κήποι	οι οικογένειες	τα παραμύθια
Γενική	των κήπων	των οικογενειών	των παραμυθιών
Αιτιατική	τους κήπους	τις οικογένειες	τα παραμύθια

Ομάδες συμφώνων

Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει

Ο Μικρός είναι ένα αλεπουδάκι που αναρωτιέται για την αγάπη της Μαρμάς του. Ποια είναι όμως η απάντηση της Μαρμάς;

«Είμαι ένας ανάποδος και γκρινιάρης Μικρός και κανείς δεν μ' αγαπάει»
 είπε ο Μικρός.
 «Μικρέ μου», είπε η Μαμά, «όπως και να 'σαι εγώ πάντα θα σ' αγαπώ».
 «Κι αν ήμουνα αρκούδος πάλι θα με φρόντιζες και θα μ' αγαπούσες;»
 ρώτησε ο Μικρός.

Debi Gliori, Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει

18 Διαλέγω και συμπληρώνω.

φρ ή ρφ	<u>φρ</u> άουλα	αδε <u>ρφ</u> ός	κα <u>ρφ</u> ί	<u>φρ</u> υγανιά
κρ ή ρκ	πά <u>κρ</u> ο	βά <u>κρ</u> α	<u>κρ</u> άνος	<u>κρ</u> εβάτι
δρ ή ρδ	<u>δρ</u> όμος	κα <u>δρ</u> ιά	κο <u>δρ</u> έλα	κά <u>δρ</u> ο
πρ ή ρπ	κα <u>πρ</u> ός	<u>πρ</u> όσωπο	<u>πρ</u> ωί	πε <u>πρ</u> ατώ
βρ ή ρβ	<u>βρ</u> οχή	<u>βρ</u> αχιόλι	Βα <u>βρ</u> άρα	κα <u>βρ</u> έλι

19 Κυκλώνω τη λέξη που είναι γραμμένη σωστά.

1. α στροφή	β σοροφή	γ στοφή
2. α γρκίζος	β γκρίζος	γ γκίζος
3. α μπάβο	β μρπάβο	γ μπράβο
4. α ακορντεόν	β ακοντρεόν	γ ακορντεόν

20 Λεξόκουτο για τα σύμφωνα.

- Κάθε παιδί διαλέγει μία από τις λέξεις του πίνακα και τη γράφει σ' ένα χαρτί.
- Όλα τα χαρτιά μπαίνουν σε ένα κουτί. Προσέχουμε να γραφτούν όλες οι λέξεις.
- Χωριζόμαστε σε ομάδες των 4 παιδιών. Κάθε παιδί της ομάδας τραβάει ένα χαρτί από το κουτί.
- Με τις λέξεις που έτυχαν στην ομάδα δημιουργούμε αστείες προτάσεις και τις γράφουμε. Τις ενώνουμε σε μια φανταστική ιστορία. Τη διαβάζουμε στην τάξη!

μπράβο	αδερφός	καρδιά	στρώνω	γράμμα
ακορντεόν	καρφί	κορδέλα	περπατώ	κάστρο
γκρίζος	φρυγανιά	καθρέφτης	διορθώνω	καρβέλι
ντροπή	πάρκο	κουβέρτα	πρωί	φράουλα

21 Στις τέσσερις γωνίες της τάξης τοποθετούμε τις ταμπέλες: «Συμφωνώ» / «Δεν ξέρω» / «Το σκέφτομαι ακόμη» / «Διαφωνώ». Ο δάσκαλος ή η δασκάλα διαβάζει τις προτάσεις:

- 1^η πρόταση: Σημασία στο παιχνίδι έχει πάντα να νικάς.
- 2^η πρόταση: Σημασία στο παιχνίδι έχει να περνάνε όλοι οι παίκτες καλά.
- 3^η πρόταση: Ο νικητής πρέπει να σκέφτεται ότι τα παιδιά που έχασαν μπορεί να στενοχωριούνται.
- 4^η πρόταση: Και οι πιο αγαπημένοι φίλοι μπορεί να τσακωθούν, αλλά μετά ζητούν συγγνώμη και ξαναγίνονται φίλοι.

Επιλέγουμε ποια από τις 4 ταμπέλες ταιριάζει περισσότερο με την άποψή μας και πηγαίνουμε εκεί. Εξηγούμε γιατί επιλέξαμε αυτή τη θέση.

22 Μια νέα γνωριμία για τη Γιασμίν
Συμπλήρωσε το διάλογο μεταξύ της Γιασμίν και του Μάρκου.

Πώς σε λένε;

Πώς λένε το σκυλάκι σου;

Πώς λένε τη γατούλα σου;

Ποια παιχνίδια σου αρέσουν;

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

23 Διαγράψω τη λέξη που είναι λάθος.

1. αγαπώ | αγαπικός | αγαπημένος | αγάπη
2. φοβάμαι | φοβισμένος | φοβάρας | φόβος
3. χαρικός | χαρούμενος | χαρά | χαρωπός
4. θυμός | θυμώνω | θυμερός | θυμωμένος
5. λυπημένος | λυπιστικός | λυπητερός | λυπάμαι

24 Φτιάχνω τις οικογένειες των λέξεων.

νευριάζω | ηρεμώ | ντροπιάζω | ανυπόμονος | ηρεμία
 | υπομονή | ντροπαλός | νεύρα | ντροπή | ηρεμιστικός
 | νευρικός | υπομονετικός

25 Ενώνω τις λέξεις που έχουν αντίθετη σημασία.

1. αγάπη
2. ευτυχία
3. ηρεμία
4. χαρά
5. φόβος / δειλία

- α. ανησυχία
- β. λύπη
- γ. τόλμη
- δ. μίσος
- ε. δυστυχία

26 Ενώνω τις προτάσεις με το συναίσθημα.

1. Πετάω στα σύννεφα.
2. Τρέμουν τα πόδια μου.
3. Έγινε κόκκινος σαν παντζάρι.
4. Έπεσα από τα σύννεφα.
5. Νιώθω σαν θηρίο στο κλουβί.

χαρά

απογοήτευση

θυμός

ντροπή

φόβος

27 Συμπληρώνω τις λέξεις «χαρά» και «αγάπη».

1. Θέλεις να πάμε στην παιδική _____ το απόγευμα;
2. Η μεγάλη του _____ είναι το ποδόσφαιρο.
3. Γεια _____ σας, παιδιά! Τι κάνετε;
4. Η αδελφική _____ είναι πολύ δυνατή.
5. Μας έδωσε μεγάλη _____ με το βραβείο που πήρε.
6. Το βράδυ της Ανάστασης δίνουμε το φιλί της _____.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

28 Ρήματα σε -ω/-ώ και -μαι.

Διαβάζω το κείμενο. Πώς είναι τα ρήματα στο «εγώ»; Τα τοποθετώ στην κατάλληλη στήλη.

Παράδειγμα νιώθουν → νιώθω.

Παρατηρώ

Όλοι οι άνθρωποι **νιώθουμε** πολλά συναισθήματα!

Εμείς τα παιδιά **αγαπάμε** το ποδόσφαιρο, όμως **φοβόμαστε** και **αγχωνόμαστε** στους αγώνες, μήπως δεν παίξουμε καλά. **Νευριάζουμε** όταν χάνει η ομάδα μας. **Χαιρόμαστε** και **ενθουσιαζόμαστε** όταν κερδίζει.

Ενεργητική φωνή
(Ρήματα σε -ω)

Παθητική φωνή
(Ρήματα σε -μαι)

29 α. Βρίσκω ρήματα συναισθημάτων στο κρυπτόλεξο:

εμπιστεύομαι | απογοητεύομαι | αγαπώ
| συγκινούμαι | ελπίζω | θυμώνω

A	Π	Ο	Γ	Ο	Η	Τ	Ε	Υ	Ο	Μ	Α	Ι
Κ	Ι	Π	Ρ	Σ	Υ	Ε	Λ	Ο	Ξ	Ν	Γ	Ε
Θ	Υ	Μ	Ω	Ν	Ω	Ψ	Π	Δ	Ε	Γ	Α	Ρ
Χ	Δ	Η	Ξ	Κ	Π	Ν	Ι	Μ	Ω	Φ	Π	Τ
Ε	Ι	Α	Ρ	Υ	Ω	Λ	Ζ	Κ	Ξ	Σ	Ω	Υ
Ξ	Ζ	Δ	Β	Λ	Μ	Π	Ω	Ο	Ε	Π	Κ	Ι
Ε	Μ	Π	Ι	Σ	Τ	Ε	Υ	Ο	Μ	Α	Ι	Ζ
Ζ	Τ	Ι	Ω	Α	Σ	Τ	Ρ	Κ	Λ	Ν	Ξ	Ε
Α	Σ	Υ	Γ	Κ	Ι	Ν	Ο	Υ	Μ	Α	Ι	Ψ

β. Διαλέγω 2 από τα ρήματα και φτιάχνω 2 προτάσεις.

Παράδειγμα Οι μαθητές δεν απογοητεύονται όταν κάνουν λάθη.

30 Συμπληρώνω τις καταλήξεις των ρημάτων.

Ρήμα - κείμενο	Ρήμα στο εγώ	Ενεργητική	Παθητική
1. νιώθ <u>ουμε</u>	εγώ <u>νιώθω</u>	☐	☐
2. χαιρό <u> </u>	χαίρο <u> </u>	☐	☐
3. γκρινιάζ <u> </u>	γκρινιάζ <u> </u>	☐	☐
4. λυπά <u> </u>	λυπά <u> </u>	☐	☐
5. ντρέπο <u> </u>	ντρέπο <u> </u>	☐	☐
6. νευριάζ <u> </u>	νευριάζ <u> </u>	☐	☐

31 Διαβάζω και συμπληρώνω τα ρήματα.

Αύριο η μικρή Νίκη έχ__ γενέθλια.
Χαίρει__ πολύ γιατί θα έρθουν σπίτι
οι φίλες της. Ανυπομον__ να τις κεράσ__.
Ενθουσιάζετ__ που θα παίξουν με τα παιχνίδια της. Ανησυχ__ λίγο
μήπως της χαλάσουν το αγαπημένο της αρκουδάκι. Φοβάτ__ μήπως
της κάνουν παρατήρηση οι γείτονες. Συζητά__ τους φόβους της
με τη μεγαλύτερη αδερφή της. Αυτή την αγκαλιάζ__ σφιχτά και της
λέ__ ότι όλα θα πάνε καλά. Έτσι η Νίκη ανακουφίζετ__ και αισθάνετ__
όμορφα!

32 Διαλέγω τον ή των και συμπληρώνω τις προτάσεις.

1. Αγαπώ τον ήχο των κυμάτων.
2. Χαίρομαι όταν βλέπω _____ ήλιο να ανατέλλει πίσω από τις κορυφές _____ βουνών.
3. Όταν ήμουν μικρός, θαύμαζα _____ παππού να κόβει τους καρπούς _____ δέντρων.
4. Με νευριάζει να ακούω _____ θόρυβο _____ αυτοκινήτων πριν κοιμηθώ.
5. Ο φόβος _____ παιδιών ήταν μεγάλος, όταν άκουσαν _____ σκύλο να γαβγίζει.

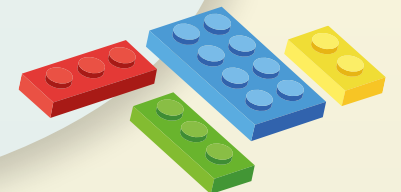
33 Διαλέγω της ή τις και συμπληρώνω τις προτάσεις.

Με τις φίλες μου είμαστε σαν μια οικογένεια. Περνάμε _____ μέρες μας ευχάριστα. Πηγαίνουμε βόλτες στο πάρκο _____ γειτονιάς και απολαμβάνουμε _____ μурωδιές _____ φύσης. Επισκεπτόμαστε η μια το σπίτι _____ άλλης και χτενίζουμε _____ κούκλες μας. Τρώμε _____ λιχουδιές που ετοιμάζουν οι μαμάδες μας.

34 Συμπληρώνουμε τα σημεία στίξης.

- . ! ; ,
1. Πού να στα λέω τι έπαθα χτες__
 2. Τι έπαθες__
 3. Στο σπίτι__ καθώς έπαιζα με τον αδερφό μου__ πάτησα ένα τουβλάκι κι έπεσα__
 4. Ωωω__ Χτύπησες πολύ__
 5. Όχι__ αλλά φοβήθηκα__
 6. Και τι έγινε μετά__
 7. Ήρθαν οι γονείς μου και με παρηγόρησαν__ «Προσέχετε να μη σκορπίζετε τα τουβλάκια σας»__ μας είπαν και μας αγκάλιασαν__

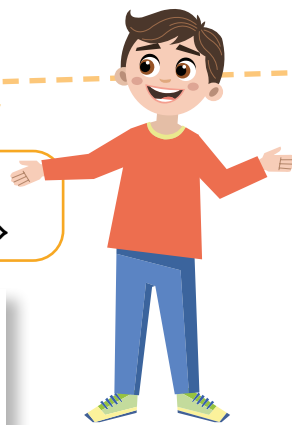

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

«Η τέχνη του οριγκάμι είναι καταπληκτική. Φτιάχνουμε πρωτότυπες **χάρτινες** κατασκευές.»

χαρτί + **-ινος** → χάρτινος

Το υλικό μαζί με το -ινος σχηματίζει επίθετα.

1 α. Σχηματίζουμε επίθετα με τα υλικά.

ουσιαστικό	+	επίθημα	επίθετο
γυαλί	+	-ινος -ινη -ινο	γυάλινος -η -ο
πηλός	+		
ψάθα	+		
ξύλο	+		
μάρμαρο	+		

β. Η Ούμα αφηγείται την επίσκεψή της στο μουσείο. Συμπληρώνουμε τα επίθετα.

«Όταν φτάσαμε στο μεγάλο κτίριο, είδαμε την ξύλινη πόρτα που έγραφε: «Καλωσήρθατε στο Μουσείο Τέχνης!». Μόλις μπήκαμε μέσα, είδαμε _____ αγάλματα. Τα μικρά αντικείμενα ήταν μέσα σε προθήκες. Σε μια άλλη βρισκόταν ένα _____ αγγείο με όμορφα σχέδια!».

«Ξεδιπλώνουμε αργά και διπλώνουμε την κορυφή προς τα κάτω.»

Οι λέξεις «**ξεδιπλώνουμε**» και «**διπλώνουμε**» έχουν _____ σημασία. Είναι **αντίθετες**.

2 Γράφω τα αντίθετα.

διπλώνω	<u>Ξεδιπλώνω</u>
κολλάω	_____
κλειδώνω	_____
ντύνομαι	_____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

3 Τα παιδιά παίζουν «επίθετα-επιρρήματα».

Οδυσσέας

Εγώ είμαι πολύ **γρήγορος!**

Φίλιππος

Εσύ τρέχεις πολύ **γρήγορα!**

Αλίνα

Το αηδόνι έχει **γλυκιά** φωνή!

Ελπίδα

Το αηδόνι κελαηδάει πολύ _____!

Ίωνας

Η εκδρομή είναι **υπέροχη!**

Ηλίας

Στην εκδρομή περάσαμε _____!

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ

4 Συμπληρώνουμε τις οδηγίες για το εργαστήρι κεραμικής.

ήσυχα | υπομονετικά | αργά | προσεκτικά

1. Καθόμαστε _____ στις θέσεις μας στο εργαστήρι κεραμικής.
2. Περιμένουμε _____ μέχρι να έρθει η σειρά μας να ζυμώσουμε τον πηλό.
3. Στην αρχή τον πλάθουμε _____ για να δώσουμε σχήμα.
4. Μόλις τελειώσουμε, βάζουμε τα έργα μας _____ σε έναν δίσκο μέχρι να στεγνώσουν.

5 Δίνουμε οδηγίες στο «εμείς» και φτιάχνουμε τη χάρτινη πεταλούδα.

σχεδιάζω | κόβω | ανοίγω | φτιάχνω | στολίζω

Χάρτινη πεταλούδα

Διπλώνουμε ένα χαρτί ή χαρτόνι στη μέση.

_____ τα φτερά της πεταλούδας και την κεραία. Έπειτα _____ το σχέδιο με το ψαλίδι μας. _____ την πεταλούδα. _____ κι άλλες πεταλούδες και _____ την τάξη μας.

6 «Η ουρά του γαϊδάρου»

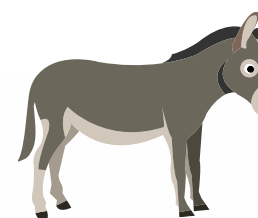
α. Διαβάζουμε τις λέξεις που έχουν διαλυτικά «ϊ».

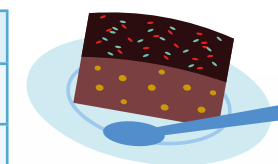
διαλυτικά	πώς διαβάζω
μαϊμού	αϊ → «α» «ι»
βόλει	εϊ → «ε» «ι»
κοροϊδεύω	οϊ → «ο» «ι»

β. Διαβάζουμε τις λέξεις που έχουν τόνο αί, έι, όι. Εδώ δεν χρειάζονται διαλυτικά.

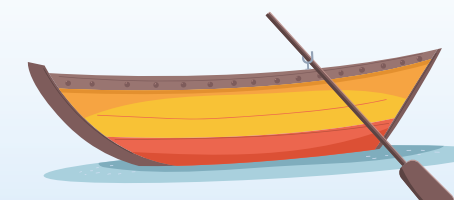

τόνος	πώς διαβάζω
γαϊδαρος	άι → «α» «ι»
κέικ	έι → «ε» «ι»
ρολόι	όι → «ο» «ι»

γ. Βάζουμε τόνο και διαλυτικά όπου χρειάζεται.

1. μαιμου	4. μαιντανος	7. Μαιος	10. φαι
2. γαιδαρος	5. σαινι	8. τσαι	11. Μαιου
3. καικι	6. γαιδαρου	9. τρολει	12. πλαινος

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

7 Λέξεις με παρόμοια σημασία «συλλογή» - «συγκέντρωση» - «μάζεμα»: Ποια ταιριάζει καλύτερα;:

1. Το _____ της ελιάς γίνεται τον χειμώνα
2. Η _____ των παιδιών πριν την εκδρομή θα γίνει στην αυλή.
3. Έχω μια όμορφη _____ από μικρά, πλαστικά ζωάκια.

Λέμε μία πρόταση με κάθε λέξη.

8 Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο

«Το βοσκόπουλο με το κουταβάκι» ή «Το προσφυγάκι». Το παιδάκι φοράει κοντή κάπα με κουκούλα, έχει τα πόδια του γυμνά και στην αγκαλιά του κρατάει ένα κουταβάκι.

Τι θα θέλατε να ρωτήσετε το παιδάκι; Σας βοηθούν οι λέξεις:

Πού | Γιατί | Πώς | Πότε | Τι | Ποιος | Ποια | Ποιο

1. _____
2. _____
3. _____

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Ουσιαστικά ουδέτερα σε -ι

Γράφουμε τα ουδέτερα σε -ι.

το καλοκαίρι τα καλοκαίρια		
-------------------------------	--	--

Το καλοκαίρι πήγα στο Παιδικό Μουσείο και είδα πολλά παλιά παιχνίδια. Όλα τα παιδιά ενθουσιαστήκαμε.

Ουδέτερα σε -ι		
	Ενικός Αριθμός	Πληθυντικός Αριθμός
Ονομαστική / Αιτιατική	το παιχνίδι	τα παιχνίδια
Γενική	του παιχνιδιού	των παιχνιδιών

9 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με το ουσιαστικό.

1. Πολύχρωμα _____ (λουλούδι) φύτεψαν στον κήπο.
2. Ο ήχος του _____ (βιολί) με ηρεμεί.
3. Τα _____ (καλοκαίρι) μου τα περνώ στο χωριό.
4. Οι στίχοι των (τραγούδι) _____ μάγεψαν τους θεατές.

10 Αντιστοιχίζουμε αυτά που ταιριάζουν.

το παιχνίδι - του παιχνιδιού / τα παιχνίδια - των παιχνιδιών

1. Μου αρέσει
2. Το τιμόνι
3. Χάρισα
4. Οι οδηγίες

- α. τα παιχνίδια στον ξάδερφό μου.
- β. το παιχνίδι στο πάρκο.
- γ. των παιχνιδιών είναι στο κουτί.
- δ. του παιχνιδιού χάλασε.

Κάποια ουδέτερα ουσιαστικά στο τέλος γράφονται με **-υ**.

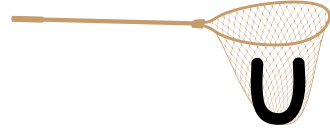
το βράδ**υ**

το δάκρ**υ**

το δίχ**υ**

το στάχ**υ**

Όλες οι λέξεις κρατάνε το **-υ** τους σε όλους τους τύπους, εκτός από βράδ**υ** → του βραδι**ού** → τα βράδι**α**

11 Διαγράφουμε τη λάθος λέξη.

1. Ο αγρότης έφτασε σε ένα χωράφι με **στάχια** / ~~στάχια~~.
2. Τα **βράδια** / **βράδυα** τα παιδιά διαβάζουν ένα βιβλίο.
3. Γελάσαμε τόσο πολύ, που γέμισαν **δάκρυα** / **δάκρια** τα μάτια μας.
4. Ο πίνακας ζωγραφικής δείχνει έναν ψαρά να απλώνει τα **δίχτια** / **δίχτυα** του.

Ουσιαστικά ουδέτερα σε -ο

Παρατηρούμε τη λέξη «θέατρο»:

Ονομαστική	Το θέατρο της πόλης μας ανεβάζει μια παράσταση με πειρατές.
Αιτιατική	Θα αγοράσουμε εισιτήρια για το θέατρο .
Γενική	Το όνομα του θεάτρου είναι Χλόη.
Ονομαστική	Τα παιδικά θέατρα αρέσουν στα παιδιά.
Αιτιατική	Κάθε χρόνο πηγαίνουμε στα παιδικά θέατρα της πόλης μας.
Γενική	Οι παραστάσεις των θεάτρων για παιδιά αλλάζουν κάθε χρόνο.

το **θέ**-α-τρο

→ του θε-**ά**-τρου

τα **θέ**-α-τρα

→ **των** θε-**ά**-τρων

Όταν τα ουδέτερα ουσιαστικά **-ο** τονίζονται στην τρίτη συλλαβή από το τέλος → συνήθως κατεβάζουν μία συλλαβή τον τόνο

12 Συμπληρώνουμε τον πίνακα. Γράφουμε προτάσεις στο τετράδιο.

το θέατρο	του θεάτρου	τα θέατρα	των θεάτρων
το άλογο		τα άλογα	
	του επίπλου		
		τα πρόσωπα	
			των τετραδίων

13 Συμπληρώνουμε τις καταλήξεις και βάζουμε τόνο όπου χρειάζεται.

1. Τα βράδ____, πριν κοιμηθώ, διαβάζω παραμύθ____.
2. Οι κανόνες του παιχνιδ____ είναι απλοί.
3. Δεν μπορούσα να κρατήσω τα δάκρ____ όταν χτύπησα.
4. Έριξα τη μπάλα στα δίχτ____ του τέρματος.
5. Η μύτη του μολυβ____ μου έσπασε.
6. Η κατασκευή των μουσικών οργάν____ είναι δύσκολη.

14 Ο Οδυσσέας έγραψε πώς πέρασε στο μουσείο της περιοχής του. Συμπληρώνουμε τις λέξεις στον σωστό τύπο.

«Πριν λίγες μέρες επισκέφτηκα το μουσείο _____ (η περιοχή) μου.

Πρώτα είδα την αίθουσα _____ (ζωγραφική) με τους πίνακες. Εκεί, ανακάλυψα πληροφορίες μέσα από διαδραστικές _____

(οθόνη). Μετά επισκέφτηκα την αίθουσα _____ (γλυπτική) και είδα αγάλματα από μάρμαρο και πέτρα. Ήταν από τις καλύτερες επισκέψεις που έχω πάει!».

15 Γράφω σωστά τις υπογραμμισμένες λέξεις.

Ένα φθινοπωρινό βράδι, τα παιδιά διανυκτέρευσαν στο μουσείο. Κάθε παιδί είχε το σεντόνη και μαξιλάρι του. Για πρώτη φορά ήταν μακριά από το σπίτι τους, αλλά κανείς δεν είχε δάκρια στα μάτια, μόνο χαμόγελα. Στα όνειρά τους τα αγάλματα ζωντάνεψαν κι άρχισαν όλοι μαζί το παιχνίδι. Ήταν μια υπέροχη βραδυά με την καλύτερη παρέα!

βράδυ

16 Συμπληρώνουμε σύμφωνα με το κείμενο «Το μυστήριο στο μουσείο».

- Πού θα πάμε σήμερα;
- Σήμερα θα πάμε στο μουσείο.
- Ποιος _____;
- _____ ο φύλακας _____.
- Τι _____;
- _____ ένα έργο τέχνης!
- Τι _____;
- Ο Βρασίδης άκουσε _____.

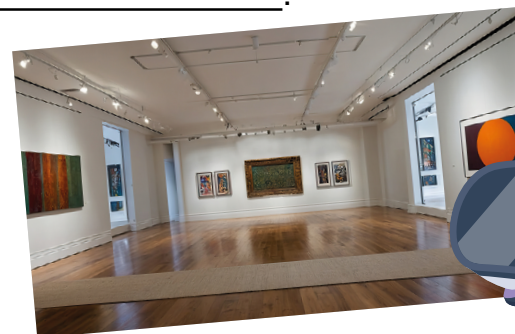

17 Συμπληρώνουμε την ιστορία με λέξεις από το πλαίσιο.

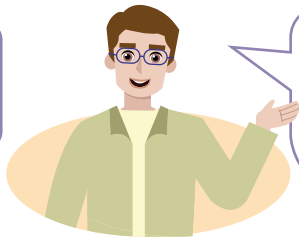
Ξεναγός | Ξενάγηση | Μουσείο | ψηφιακή ξενάγηση
προθήκες | αίθουσα

Επίσκεψη στο μουσείο

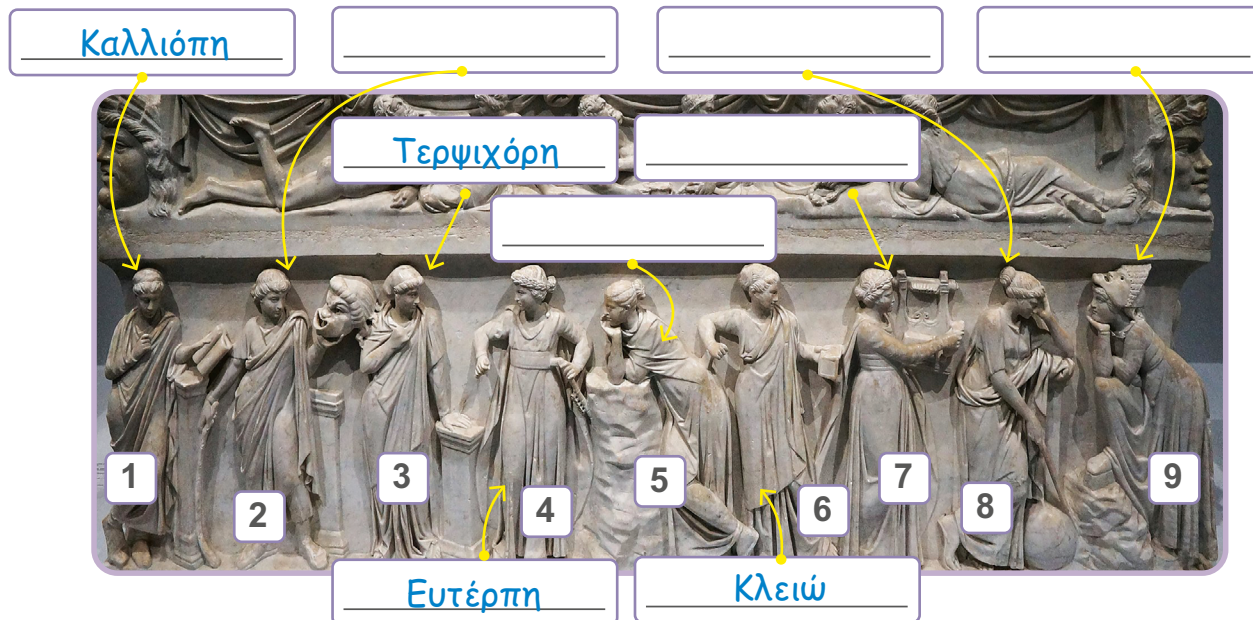
Με την τάξη μου πηγαίνουμε σε ένα _____.
Στη μεγάλη _____ μας περιμένει ο _____.
Η _____ αρχίζει. Εγώ κοιτάζω τις γυάλινες _____
με τα αγαλματάκια. Μετά φοράμε ειδική μάσκα και ξεκινά η _____.

18 Στην εικόνα βλέπουμε τις 9 Μούσες. Διαβάζουμε και συμπληρώνουμε.

Η λέξη μουσείο πήρε το όνομά της από τις 9 Μούσες των αρχαίων χρόνων. Αυτές προστάτευαν τις τέχνες και τα γράμματα.

- α. Η **Τερψιχόρη** προστατεύει τον χορό. Είναι η τρίτη Μούσα. 3
- β. Η **Θάλεια** κρατάει μια μάσκα (κωμικού) θεάτρου στο αριστερό της χέρι. _____
- γ. Η **Ερατώ** κρατάει με τα δύο της χέρια μια λύρα. _____
- δ. Η **Μελπομένη** είναι γυρισμένη στο πλάι και φοράει στο κεφάλι της μια μάσκα. _____
- ε. Η **Καλλιόπη** ακουμπάει με τον αγκώνα της την κολόνα. Είχε ωραία φωνή και προστάτευε την επική ποίηση. _____
- στ. Η **Ουρανία** δείχνει με ένα μπαστούνι προς τα κάτω την υδρόγειο σφαίρα. _____
- ζ. Η **Κλειώ** αγαπά την ιστορία, είναι δίπλα στην Ερατώ. _____
- η. Η **Ευτέρπη** προστατεύει τη μουσική, κρατάει ένα φλάουτο. _____
- θ. Η **Πολύμνια**, Μούσα των ιερών ύμνων, είναι η πέμπτη στη σειρά. _____

19 Πώς θα μπορούσε να είναι η μάσκα που χάθηκε από το Μουσείο; Τη φαντάζομαι και τη ζωγραφίζω.

20 Ζωγραφίζω στην προθήκη κάποιο αγαπημένο μου αντικείμενο που θα ήθελα να είναι σε μουσείο. Γράφω το όνομά του.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

21 Σχηματίζουμε φράσεις και συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

1. ψηφιακή 2. οδηγίες 3. επιτραπέζιο 4. πάνινες 5. Ναυτικό

α. παιχνίδι

β. Μουσείο

γ. Ξενάγηση

δ. κατασκευής

ε. κούκλες

1. Στα γενέθλιά μου πήρα δώρο ένα _____.
2. Ακολουθούμε προσεκτικά τις _____.
3. Στο Παιδικό Μουσείο έχει πολλές _____.
4. Η _____ ψηφιακή Ξενάγηση _____ στο μουσείο είναι μια διασκεδαστική εμπειρία.
5. Στο _____ είδαμε χάρτες και μακέτες πλοίων.

22 Σχηματίζω λέξεις της οικογένειας «γωνία» και συμπληρώνω τις προτάσεις.

τρι- | τετρα- | πολυ- | δια-

1. Το σχήμα που έχει πολλές γωνίες ονομάζεται _____.

2. Οι οδηγίες λένε: «Διπλώνουμε το χαρτί _____ διαγώνια _____.»

3. Στο _____ όλες οι πλευρές είναι ίσες.

4. Ένα _____ έχει τρεις γωνίες.

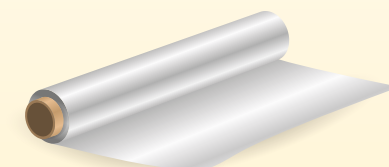

23 Χρωματίζω το ίδιο μέρος και συμπληρώνω τις προτάσεις.

χαρτόκουτο | χαρτοπόλεμος | χαρτονόμισμα |
αλουμινόχαρτο | γυαλόχαρτο

1. Η γιαγιά μου έχει μια συλλογή από παλιά _____ χαρτονόμισμα _____.
2. Στις Απόκριες πετάμε πολύχρωμο _____.
3. Η θεία μου σκέπασε το φαγητό με _____, για να μείνει ζεστό.
4. Ο παππούς τρίβει με _____ το ξύλινο τραπέζι.
5. Το μεγάλο _____ έγινε σπιτάκι για το κουτάβι μας.

24 Γράφω τα επιρρήματα με την αντίθετη σημασία. Μετά φτιάχνουμε προτάσεις προφορικά.

προσεκτικά | υπομονετικά | ήρεμα | δυνατά | αργά |
νευρικά | γρήγορα | απρόσεκτα | ~~σιγανά~~ | ανυπόμονα

Το σκυλάκι
γαβγίζει δυνατά.

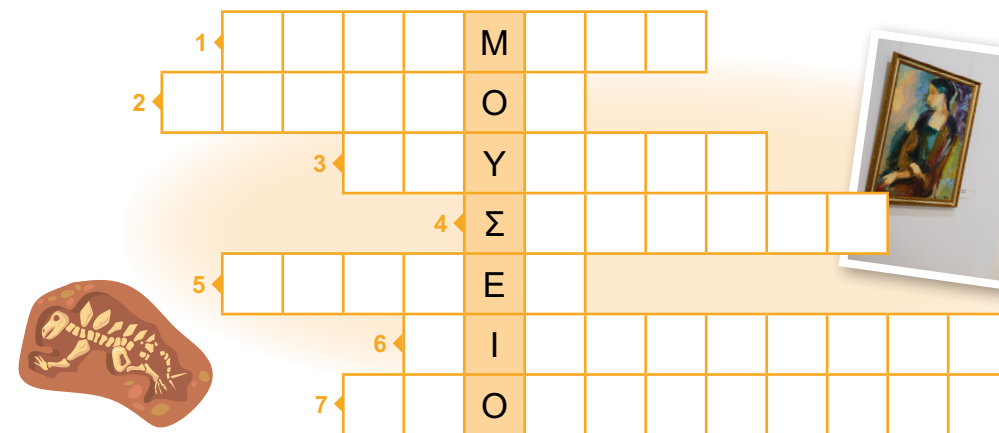
Τα παιδιά
μιλούν σιγανά.

1. μιλάω δυνατά - σιγανά
2. απαντώ _____
3. περιμένω _____
4. πηγαίνω _____
5. αντιγράφω _____

25 Συμπληρώνουμε τη μεσοστιχίδα της λέξης «ΜΟΥΣΕΙΟ».

1. Είναι ακούνητα, αμίλητα, αγέλαστα.
2. Ο _____ εξηγεί τα εκθέματα του μουσείου.
3. Στο Παιδικό Μουσείο είδαμε πάνινες _____.
4. Σε ένα μουσείο, μια ομάδα από αντικείμενα φτιάχνουν μια _____.
5. Η ζωγραφική, η μουσική και η γλυπτική είναι _____.
6. Στην _____ θήκη βρίσκονται πολλοί πίνακες ζωγραφικής.
7. Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας έχει _____ από ζώα και φυτά που έζησαν πριν από πολλά χρόνια.

26 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις.

συλλέγω | συλλεκτικός | σύλλογος | συλλέκτης

1. Ο Ηλίας είναι ένας μικρός _____. Του αρέσει να μαζεύει κοχύλια από την παραλία.
2. Ο Οδυσσέας _____ αυτοκινητάκια και παίζει με τους φίλους του.
3. Ο Φίλιππος έχει μια _____ φανέλα της ομάδας του.
4. Η Ελπίδα είναι γραμμένη σε έναν χορευτικό _____ και μαθαίνει παραδοσιακούς χορούς.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- 27 Σχηματίζουμε ερωτήσεις. Ξεκινάμε με κεφαλαίο και στο τέλος βάζουμε ερωτηματικό.

ποιος | πού | πώς | πότε | τι | γιατί

1. Ποιος είναι ο αγαπημένος σου ζωγράφος ;
2. _____ θα πάμε αύριο _____
3. _____ περάσατε στο Λαογραφικό Μουσείο _____
4. _____ μιλάμε χαμηλόφωνα στο μουσείο _____
5. _____ σου άρεσε στην παράσταση που είδαμε _____
6. _____ θα πάμε στην πινακοθήκη _____

- 28 Βάζουμε -υ, -ι, -η στις καταλήξεις των λέξεων και τονίζουμε, όπου χρειάζεται.

1. η θήκ _____	5. το στάχ _____	9. η συλλογ _____
2. το δάκρ _____	6. η οθόν _____	10. η κατασκευ _____
3. το ψαλίδ _____	7. η αυλ _____	11. η μουσικ _____
4. το βράδ _____	8. το παγκάκ _____	12. το δίχτ _____

- 29 Γράφουμε τα επιρρήματα στις οδηγίες και φτιάχνουμε τον δικό μας χαρταετό.

χαμηλά | προσεκτικά | σταυρωτά | γερά | καλά | σταθερά

1. Σχεδιάζουμε προσεκτικά έναν μεγάλο ρόμβο σε ένα χαρτόνι.
2. Κόβουμε με το ψαλίδι αργά και _____ τον ρόμβο.
3. Κολλάμε δύο ξυλάκια _____ στο πίσω μέρος.
4. Στη βάση του χαρταετού δένουμε κορδέλες που πέφτουν _____, για να σχηματίσουμε μια μακριά ουρά.
5. Στο κέντρο του χαρταετού δένουμε _____ έναν σπάγκο.
6. Όταν στεγνώσει _____, είναι έτοιμος για πέταγμα!

- 30 α. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

Την Παρασκευή πήγαμε μια _____ (εκδρομή) στο _____ (βουνό). Στη _____ (διαδρομή) είδαμε πολλά _____ (πεύκο) και _____ (πλατάνι). Μαζέψαμε _____ (λουλούδι) και φτιάξαμε πολύχρωμα _____ (στεφάνι). Ακούσαμε το κελήδημα _____ (τα πουλιά). Ο αέρας _____ (το βουνό) κουνούσε απαλά τα _____ (κλαδί) των _____ (δέντρα). Πέρασαμε υπέροχα!

- β. Περιγράφουμε την εικόνα στην τάξη. Παίζουμε διαλόγους με τους ήρωες. Χρησιμοποιούμε: «πού, πώς, πότε, τι, γιατί».

31 Πώς συμπεριφερόμαστε αν συναντήσουμε κάποιο άγριο ζώο στη φύση; Γράφουμε τους κανόνες.

α' τρόπος (εμείς)	β' τρόπος (εσείς)
Δεν ταΐζουμε τα άγρια ζώα.	
	Δεν πατάτε τις φωλιές τους.
Κάνουμε ησυχία όταν τα δούμε.	

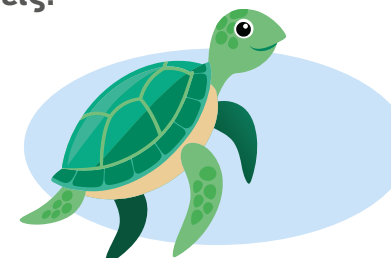
32 Βάζουμε τόνο και διαλυτικά, όπου χρειάζεται:

1. Το παιχνίδι με την ουρά του χαιδαρου μου άρεσε πολύ!
2. Ο μπαμπάς μου πηρε μαιντανο από τη λαικη.
3. Η μαμά ταιζει το μωρό πολλές φορές τη μέρα.
4. Στις 21 Μαιου γιορτάζει ο αδερφός μου, ο Κώστας.
5. Όταν πονάει ο λαιμός μου, πίνω τσαι του βουνού.

33 Συμπληρώνουμε τις στήλες και μετά φτιάχνουμε αστείες προτάσεις.

	επίθετο + ουσιαστικό	ρήμα + επίρρημα	πρόταση
π.χ.	γρήγορος σκύλος	τρέχει γρήγορα	Ένας γρήγορος σκύλος τρέχει γρήγορα με το παπούτσι του παππού.
1	αργή χελώνα	περπατάει	
2	δυνατός άνεμος	φυσάει	
3	λαγός	φεύγει βιαστικά	
4	γενναίος ιππότης	πολεμάει	Ο γενναίος ιππότης πολεμάει γενναία τον δράκο.
5	γάτος	κοιμάται ήσυχα	

4 Το σώμα μας - Η δύναμή μας!

4.1 Το πολύχρωμο πιάτο μου

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

- 1 α. Στο κείμενο 1 διαβάσαμε για «ένα τσουκάλι γεμάτο χρυσάφι». Τι σημαίνει αυτό;

- β. Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

χρυσά | χρυσίζουν | χρυσαφένια

1. Το άλμπουμ έχει _____ γράμματα.
2. Τα μαλλιά της ήταν _____, όταν ήταν μικρή.
3. Τα στάχια _____ στον ήλιο κάθε καλοκαίρι.

- 2 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

τσουκάλι | περβάζι | διάπλατα | καλούδια

1. Η γιαγιά γεμίζει το σπίτι με ένα σωρό _____, όταν μας περιμένει.
2. Η γάτα μας συνήθως κοιμάται στο _____ του παραθύρου.
3. Άνοιξα _____ την πόρτα για να τους υποδεχτώ.
4. Στο Πήλιο αγοράσαμε ένα μεγάλο _____ για να μαγειρεύουμε τα όσπρια.

Τι παρατηρώ στις λέξεις με το ίδιο χρώμα;

Βλέπω ένα **ωραίο**, **λεπτό** λουλουδάκι με **χαμηλό** κλωνάρι

Είναι ένα **όμορφο**, **αδύνατο** παιδάκι με **κοντό** παντελόνι

- 3 Ενώνουμε τις λέξεις που έχουν την ίδια περίπου σημασία.

1. όμορφος

β

2. άσπρος

3. παχύς

4. ήρεμος

5. ισχυρός

α. χοντρός

β. ωραίος

γ. λευκός

δ. δυνατός

ε. ήσυχος

Με δύο ζεύγη επιθέτων γράφω προτάσεις, όπως παραπάνω.

- 4 Προφορικά κάνουμε μικρούς διαλόγους με τις λέξεις της άσκησης 3.

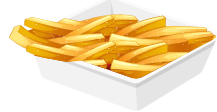
Σήμερα έκανε δυνατό σεισμό.

Ναι, ήταν πολύ ισχυρός.

7 Διαλέγουμε το επίθετο που ταιριάζει σε κάθε ουσιαστικό. Το γράφουμε στον σωστό τύπο.

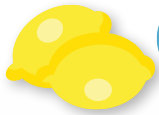
πολύχρωμος | τηγανητός | ξινός | μικρός | νόστιμος

- Έφαγα μια _____ σαλάτα μαζί με _____ πατάτες.
- Ο κήπος μας είναι γεμάτος _____ φυτά.
- Το γλυκό είχε _____ κομμάτια φρούτων.
- Δεν μου αρέσει καθόλου η _____ γεύση του λεμονιού.

8 Γράφουμε ποια γεύση ταιριάζει.

ξινός | ανάλατο | αλμυρό | γλυκό | πικρός

- Ο χυμός του λεμονιού είναι _____.
- Το νερό της θάλασσας είναι _____.
- Το φαγητό χωρίς αλάτι είναι _____.
- Ο καφές δίχως ζάχαρη είναι _____.
- Το μέλι είναι _____.

9 Πού είναι το λάθος; Γράφουμε το σωστό.

- Στα γενέθλιά μου είχα μια υπέροχες τούρτα. _____
- Η μαμά έψησε μια πεντανόστιμες πίτσα. _____
- Το κέικ ήταν πολύ αφράτος! _____
- Στόλισαν το γλυκό με πολύχρωμα τρούφα. _____
- Γέμισες τη μεγάλης κατσαρόλα με νερό; _____

10 Διαγράφουμε το επίθετο που δεν ταιριάζει με το ουσιαστικό.

1. ψωμί | φρέσκο | ζυμωτό | ~~πλαστικό~~ | χθεσινό

2. μπανάνα | ώριμη | άγουρη | κίτρινη | έξυπνη

3. γιαούρτι | στραγγιστό | δροσερό | κοφτερό | αγελαδινό

4. πιπεριά | κόκκινη | βαθιά | καυτερή | πράσινη

5. πίτσα | ηλεκτρική | σπιτική | έτοιμη | ζεστή

11 Σχηματίζουμε προτάσεις με επίθετα.

Η μαμά αγόρασε πορτοκάλια και μπανάνες.

Η μαμά αγόρασε γλυκά πορτοκάλια και κίτρινες μπανάνες.

- Στη φρουτοσαλάτα βάλαμε μήλα και φράουλες.
Στη φρουτοσαλάτα βάλαμε _____.

- Για την κοτόπιτα χρειαζόμαστε κοτόπουλο και τυρί.
Για την κοτόπιτα χρειαζόμαστε _____.

12 Γράφουμε το ρήμα «είμαι» στη σωστή θέση.

είμαστε | ήσουν | ήσασταν | είναι | ήταν | ~~ήμουν~~
ήμασταν | είσαι | είστε | είσαστε | ήμαστε | είμαι

Παρόν		Παρελθόν
ήμουν	εγώ	
	εσύ	
	αυτός, ή, ό	
	εμείς	
	εσείς	
	αυτοί, ές, ά	

13 Συμπληρώνουμε το ρήμα «ήμουν».

1. Πήγα νωρίς για ύπνο, γιατί _____ πολύ κουρασμένος.
2. Όλα τα παιδιά _____ καλεσμένα στο πάρτι.
3. Όλοι σας _____ χαρούμενοι, γιατί πήρατε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό.
4. Εγώ _____ σίγουρος πως τα παιδιά _____ ήσυχα.
5. Πού _____ χτες το απόγευμα; Σε έφαχνα παντού!

14 Συμπληρώνουμε το ρήμα «είχα».

1. Εσείς _____ φρούτα στο πρωινό σας;
2. Ο Μάρκος και ο Φίλιππος _____ χτες γενέθλια.
3. Η Ούμα _____ πυρετό το βράδυ.
4. Εγώ _____ καινούριο πατίνι πέρσι το καλοκαίρι.
5. Εγώ και η Ελπίδα _____ μια ωραία ιδέα!

16 Συμπληρώνουμε το ρήμα «τρέχω» στο παρελθόν διαρκείας.

Χθες είχαμε πολλές υποχρεώσεις και _____ για να τις τελειώσουμε. Η γιαγιά μάς ρωτούσε συνέχεια:

- Πού _____ όλη μέρα και δε σας είδα καθόλου;
- Εγώ _____ για το μάθημα της κιθάρας.

Ο μπαμπάς _____ με τον αδερφό μου στην προπόνηση. Τελικά όλοι _____ για κάτι.

17 Συμπληρώνω τα ρήματα στο παρελθόν διαρκείας.

Τις γιορτές οι γονείς μου _____ (έχω) πολλές δουλειές. Ο μπαμπάς _____ (καθαρίζω) το τζάκι δύο μέρες, η μαμά _____ (ξεσκονίζω) τα έπιπλα. Εγώ _____ (βοηθώ) όπου _____ (μπορώ): _____ (μαζεύω) τα πεσμένα φύλλα στην αυλή, _____ (ποτίζω) τα λουλούδια _____ (διπλώνω) τα ρούχα.

15 Γράφω τα ρήματα από το παρόν στο παρελθόν διαρκείας.

Παρόν	Παρελθόν διαρκείας	Παρόν	Παρελθόν διαρκείας
δένω	έδενα	φωνάζω	φώναζα
κρύβω		σκουπίζω	
τρέχω		μαλώνω	μάλωνα
πλένω		κρατώ	κρατούσα
παίζω		απαντώ	

18 Γράφουμε τις προτάσεις στον πληθυντικό αριθμό.

1. Όλο το καλοκαίρι φρόντιζα τον κήπο.
Όλο το καλοκαίρι φροντίζαμε τους κήπους _____.
2. Το πουλί σκάλιζε τον κορμό του δέντρου.
Τα πουλιά _____.
3. Εσύ έτρωγες φρούτα και λαχανικά.
Εσείς _____.
4. Ο μάγειρας ανακάτευε την κατσαρόλα γρήγορα.
_____.

19 Πώς φροντίζω κάθε μέρα τον εαυτό μου; Τι κάνω για να είμαι υγιής και να νιώθω καλά; (το πρωί, το μεσημέρι, το βράδυ)

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

20 Σχηματίζουμε νέες λέξεις με τα «δόντι» ή «οδόντ-».

πονό- | -άκι | -άρες | -βουρτσα | -κρεμα | -ίατρος
-γλυφίδα | ασπρο-

πονόδοντος	

21 Συμπληρώνουμε με τις λέξεις του πίνακα.

1. Το μικρό μου _____ κουνιέται και νομίζω θα πέσει σύντομα!
2. Η _____ μου έχει γεύση φράουλα.
3. Οι τεράστιες _____ του σκύλου με τρόμαξαν!
4. Το κουτάκι που αγοράσαμε έχει εκατό _____.
5. Ο Φίλιππος έχει _____ και δε θα έρθει στο σχολείο.
6. Η καινούρια μου _____ έχει πράσινο χρώμα.
7. «Ο _____» είναι ταινία με πρωταγωνιστή ένα άγριο λυκόσκυλο.
8. Ο _____ που επισκέφτηκε την τάξη μας μίλησε για τη φροντίδα των δοντιών.

22 Σχηματίζουμε αντίθετα με το ξε- ή το α(ν)-. Προσοχή στον τόνο!

βάφω	ξεβάφω	βραστός	
ικανός		διψώ	
βιδώνω		κατάλληλος	
προσεκτικός		διπλώνω	

π.χ πλένουμε - ξεπλένουμε | ορατός - αόρατος | ικανός - ανίκανος

23 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις με τις λέξεις: «ξεδιπλώνω, ξεβάφω, ξεπλένω».

1. Η κόκκινη μπλούζα μου _____ στο πλύσιμο.
2. _____ καλά τα χέρια μου, για να μην έχουν σαπουνάδες.
3. Ο Ίωνας _____ το χαρτί και μου δείχνει τη ζωγραφιά του.

24 Γράφουμε προτάσεις με δύο ζευγάρια λέξεων.

1. Ο μπαμπάς ξεβιδώνει - βιδώνει τη βίδα και βιδώνει μία καινούρια.

2. _____

3. _____

25 Σχηματίζουμε προτάσεις με τα δέντρα και τους καρπούς τους.

ΠΡΟΣΟΧΗ στον τόνο!

πορτοκαλιά	1. Η πορτοκαλιά είναι φορτωμένη πορτοκάλια .
μανταρινιά	2. _____
μηλιές	3. Οι _____
αχλαδιές	4. _____

26 Στο κείμενο 10 «Η νεράιδα...» παρατηρούμε και περιγράφουμε την εικόνα χρησιμοποιώντας επίθετα (π.χ. ψηλός άντρας, πράσινα δέντρα...).

27 Βρίσκουμε στο ποίημα «Ωρα για ύπνο» τα ζευγάρια λέξεων που ακούγονται στο τέλος το ίδιο (ομοιοκαταληξία) π.χ. **μεσημέρι-μαχαίρι**. Γράφουμε μία στροφή για τον βραδινό ύπνο του παιδιού με τις λέξεις **βράδυ-σκοτάδι** σε ομοιοκαταληξία.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

28 Γράφω μία πρόταση με το αντίθετο επίθετο (γλυκό - άγλυκο).

1. Το γάλα μου είναι **γλυκό**.

2. Τα μακαρόνια που έβρασα ήταν **νόστιμα**.

3. Το γλυκό είναι **γευστικό**.

4. Η σαλάτα είναι **αλατισμένη**.

29 Ποια λέξη δεν ανήκει στην ίδια οικογένεια.

1. μαγειρεύω | ~~μάγισσα~~ | μαγείρεμα | μάγειρας
2. νόστιμος | νοστιμίζω | νοστιμιά | νοτιάς
3. αλλαγή | αλάτι | αλατίζω | αλατιέρα
4. βράζω | βράχος | βράσιμο | βραστός
5. τηγάνι | τηγανίζω | τηλεόραση | τηγανητός

30 Αντιστοιχίζουμε αυτά που ταιριάζουν και φτιάχνουμε προτάσεις.

1. ο διάσημος
2. οι αφράτες
3. η εύκολη
4. τα φρέσκα
5. ο ζουμερός

- a. τηγανίτες
- β. μάγειρας
- γ. ανανάς
- δ. συνταγή
- ε. λαχανικά

31 Διαβάζουμε τη γελοιογραφία και την αντιγράφουμε με πεζά γράμματα.

ΜΙΑ ΠΑΝΤΖΑΡΟΣΑΛΑΤΑ, ΜΙΑ ΜΕΡΙΔΑ ΚΟΛΟΚΥΘΟΚΕΦΤΕΔΕΣ, ΕΝΑ ΤΖΑΤΖΙΚΙ, ΜΙΑ ΝΤΟΛΜΑΔΑΚΙΑ, ΜΙΑ ΦΕΤΑ ΜΕ ΕΛΙΕΣ, ΜΙΑ ΠΑΣΤΙΤΣΙΟ, ΜΙΑ ΜΠΙΦΤΕΚΙΑ ΜΕ ΠΑΤΑΤΕΣ, ΜΙΣΟ ΚΙΛΟ ΠΑΪΔΑΚΙΑ, ΜΙΑ ΡΕΤΣΙΝΑ, ΕΝΑ ΚΑΝΤΑΪΦΙ ΜΕ ΠΑΓΩΤΟ ΚΑΙ ΕΝΑ ΑΣΘΕΝΟΦΟΡΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ!

Τι μας φάνηκε αστείο στην παραγγελία;

32 Συμπληρώνουμε την ιστορία με τις λέξεις από το πλαίσιο. Στο σύμβολο βάζω μια δική μου λέξη.

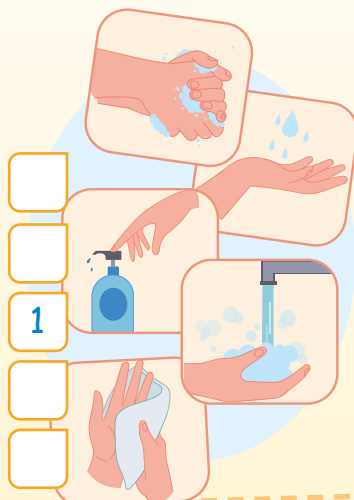
φρέσκα λαχανικά | υγιεινές τροφές | γευστικά φρούτα

Κάθε Σάββατο πηγαίνω με τον μπαμπά στη λαϊκή της περιοχής μας. Παρατηρώ τους πάγκους με τα και τα .

Στο σχολείο μάθαμε όλες τις που μας βοηθούν να έχουμε δόντια και σώμα.

33 Βάζουμε σε σειρά τα βήματα.

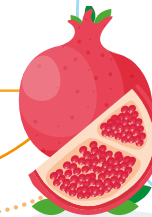
- Τρίβουμε τα χέρια μας για 20 δευτερόλεπτα.
- Βρέχουμε τα χέρια μας με νερό.
- Βάζουμε σαπούνι στα χέρια μας.
- Ξεπλένουμε καλά με άφθονο νερό.
- Στεγνώνουμε τα χέρια μας με μια πετσέτα.

34 Μαντεύουμε τα αινίγματα.

Έχω ένα βαρελάκι, που 'χει δυο λογιών κρασάκι.

Τι είναι;

Ψηλό, λιγνό, ξανθό κυματίζει στον αγρό κι όταν είναι ανθισμένο βγάζει φούντα για καρπό.

Τι είναι;

Χίλιοι μύριοι καλόγεροι σ' ένα ράσο τυλιγμένοι.

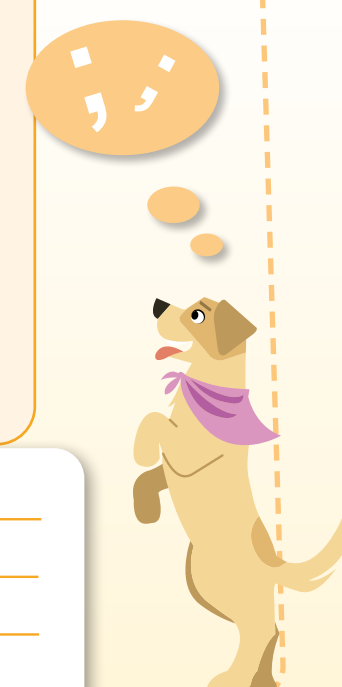
Τι είναι;

Φτιάχνουμε δικά μας αινίγματα. Τα γράφουμε σε καρτέλες και παίζουμε.

35 Βρίσκουμε στο κρυπτόλεξο 8 επίθετα που δηλώνουν το σχήμα ή το μέγεθος και τα γράφουμε με πεζά γράμματα.

Τ	Ε	Τ	Ρ	Α	Γ	Ω	Ν	Ο	Σ
Α	Μ	Ρ	Ε	Ψ	Ω	Κ	Ζ	Υ	Τ
Μ	Υ	Ι	Φ	Ι	Ν	Υ	Π	Ρ	Ρ
Ι	Ω	Γ	Α	Δ	Ι	Κ	Ε	Α	Ο
Κ	Ε	Ω	Η	Α	Α	Λ	Λ	Ν	Γ
Ρ	Κ	Ν	Λ	Υ	Κ	Ι	Ω	Ο	Γ
Ο	Λ	Ο	Μ	Ρ	Ο	Κ	Ρ	Σ	Υ
Ξ	Σ	Ε	Ι	Τ	Χ	Η	Ι	Α	Λ
Μ	Ε	Γ	Α	Λ	Η	Π	Α	Λ	Η

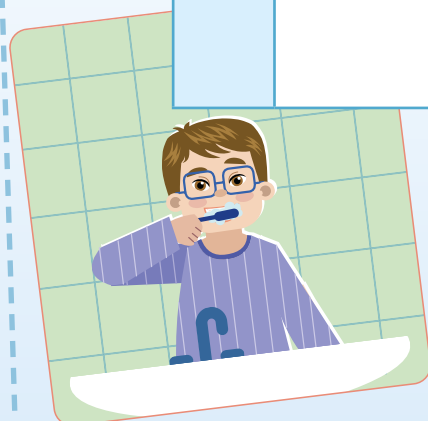

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

36 Γράφουμε τις προτάσεις από το «εγώ» στο «εμείς» και το αντίστροφο. ! Προσοχή: τα ρήματα είναι στο παρελθόν διαρκείας.

Εγώ	βούρτσισα τα δόντια.	Εμείς	βουρτσίζαμε τα δόντια
	έπινα γάλα.		
	φρόντιζα την αδερφή μου.		
			μασούσαμε καλά το φαγητό.
			παίζαμε στο γήπεδο.
			πλέναμε καλά τα χέρια.

37 Γράφουμε τις προτάσεις από το παρόν στο παρελθόν.

παρόν

παρελθόν διαρκείας

ζυμώνει - ψήνει

ζύμωνε - έψηνε

1. Ο φούρναρης ζυμώνει και ψήνει το ψωμί.
Ο φούρναρης ζύμωνε και _____.
2. Σήμερα βρέχει και κάνει κρύο.
Χθες _____.
3. Στο γλέντι γελούν και χορεύουν.
_____.
4. Η Καίτη παίζει με τις κούκλες της κάθε απόγευμα.
_____.

38 Συμπληρώνουμε τις προτάσεις.

Μην | δεν | Όχι | τίποτα | Κανένας | δεν

1. _____ το ξανακάνεις αυτό, γιατί με ενοχλεί.
2. _____, σου λέω, _____ ξέρω _____!
3. _____ έφαγε το φαγητό, γιατί ήταν άνοστο.

39 Συμπληρώνουμε βάζοντας τις λέξεις «κρέας» και «τέρας» στον σωστό τύπο.

1. Οι τιμές των _____ συνεχώς ανεβαίνουν!
2. Τα δόντια των _____ είναι τρομαχτικά.
3. Η μυρωδιά του ψητού _____ έφτανε μέχρι το σαλόνι.
4. «Δεν υπάρχουν _____, παρά μόνο στα παραμύθια», λέει η μαμά μου.

Πηγές εικόνων - κειμένων

2η ενότητα – ΤΕ	
2η Υποενότητα: Οικογένεια και φίλοι: Μια μεγάλη αγκαλιά	
Σελ. 37	Θα σ' αγαπώ ό,τι κι αν γίνει, Debi Gliori, Απόδοση: Φίλιππος Μανδηλαράς, ΠΑΤΑΚΗΣ, 1998 / Διασκευή, χωρίς σελιδαρίθμηση

Οι φωτογραφίες του βιβλίου είναι από Freerik, Adobe Stock.

- σελ. 50 η φωτογραφία είναι από ©Statuette of a boy with a dog_George E. Koronaios CC BY-SA 4.0

-σελ. 56 η φωτογραφία είναι ©Muses sarcophagus Louvre MR880_Unknown artist_public_domain

